

Marienescu-inedit

File de jurnal

Ediție alcătuită și îngrijită
de Nicolae Nicoară-Horia

Editura Nigredo

Marienescu-inedit

- File de jurnal -

Lucrare editată de Biblioteca Județeană "A. D. Xenopol" Arad

Descrierea CIP a Bibliotecii Nationale a României

Marienescu - inedit : file de jurnal / Biblioteca Judeteana "A. D. Xenopol"

Arad ; ed. alcatuita si îngrijita de Nicolae Nicoara-Horia. - Arad :

Nigredo, 2012

ISBN 978-606-8237-20-6

I. Nicolae, Nicoara Horia (ed.)

821.135.1.09

ISBN: 978-606-8237-20-6

Biblioteca Județeană "A. D. Xenopol" Arad

Marienescu-inedit

- File de jurnal -

Ediție alcătuită și îngrijită de Nicolae Nicoară-Horia

Editura Nigredo

Arad 2012

Argument

Cu patru ani în urmă apăreau la Arad, pentru prima dată adunate într-o carte, filele unui Jurnal intim - **Dioariu**, al academicianului Atanasie Marian Marienescu, cel dintâi și mai de seamă folclorist al Transilvaniei secolului al XIX -lea. Născut la Lipova la 9/21 martie 1830 și mort la Sibiu, la 7/20 ianuarie 1915, Marienescu lăsa posterității o adevărată comoară ce nu a încetat să trezească interesul cercetătorilor. Manuscrisul se afla în posesia Bibliotecii Județene „A. D. Xenopol” din anul 1969 așteptând să fie restituit circuitului lecturii.

Pe întregul parcurs al cercetării și editării acestei lucrări aveam sentimentul că **Dioariu** nu se încheia odată cu ultima sa pagină. Confirmarea urma să vină curând, îndată ce lucrarea bibliotecii arădene a ajuns la Köln, la domnul dr. Ștefan Wachtler, strănepotul marelui folclorist. Impresionat de ținuta lucrării, Domnia Sa ne-a trimis, **în xeroxie**, alte file de jurnal în eventualitatea valorificării lor, o continuare a **Dioariului**, de-a dreptul tulburătoare, care aduce o lumină proaspătă asupra biografiei autorului (din păcate din cele 42 de file numerotate în creion, filele cu nr. 16 și 21 lipsesc).

În aceste însemnări, chipurile părinților lui Marienescu, Persida Șandor și Ion Marian și ale bunicilor, Vichentie Marian și Anastasia Pascha, sunt zugrăvite cu acuratețea unui pictor:

„Mama a știut ceti și scrie, și de când s'au introdus literile a învățat și cu litere, de-mi scria epistole cu litere (unde or fi ele acum, epistolele?, n.n.), și cât de bine.

Când avea timp cetia, din cele ce erau în casă.

Mama a fost o muiere retrasă și numai pentru casă, nu mergea în alt loc decât numai la biserică și la neamuri. A fost foarte lucrătoare în casă adeseori și fără slujnică cu atâția copii și atâta grijă la iosaguri” (vezi *Glosarul*, pag. 105).

Despre el însuși, Marienescu scria:

Acesta s'a născut în 8/20 Martie 1830, în edificiul școalei betrane peste drum de biserica română din Lipova, pentru că între tata și moșu a intrat atare ceartă și s'a mutat din casa părintească.-

În această zi s'a botezat, și tata spunea că a șezut la masă și a cetit și scris până am fost la botez, pentru ca să iubesc cartea și învățătura. Nu știu dacă acest farmec a avut ceva influență."

Am convingerea că, într-o zi, și **originale celor 42 de file** își vor găsi locul în colecțiile bibliotecii noastre, pentru a întregi Jurnalul intim - *Dioariu*, despre care am amintit mai sus.

După ce la 12 Octombrie 2010, într-o zi însorită de toamnă, pe imobilul de pe strada Tipografilor, nr. 22 din Sibiu, unde locuiește Melania Petrișor, nepoata marelui folclorist și unde și-a petrecut ultimii ani de viață acad. Atanasie Marian Marienescu, a fost amplasată și dezvelită o placă memorială realizată de către instituția noastră, aceasta a făcut o importantă donație de manuscrise Bibliotecii Județene „A. D. Xenopol” Arad.

Se cuvine să aduc mulțumiri domnului Onuc Nemeș, director, pe atunci, al Bibliotecii ASTRA din Sibiu, care ne-a sprijinit în toate demersurile noastre administrative vizând amplasarea plăcii memoriale.

Aduc, de asemenea, toate mulțumirile mele domnului director Florin Didilescu care a avut încredere în încercarea mea de a desluși tainele acestor file.

Am certitudinea că și această carte va fi un modest omagiu adus Omului revendicat de trei județe - Arad, Timiș, Sibiu -, Atanasie Marian Marienescu.

Pentru biografii săi, lucrarea de față va fi o adevărată surpriză.

Nicolae Niccară-Horia

File dintr-un jurnal intim

Familia Marianescu.

Vichentie Marianu, cas. mosimlu nostru.
 Aceasta s'a nascuta in 1779, si traie
 50. de ani a repausata in 15.
 iugurto vecin 1831. Pe crucea
 monumentală a lui e si ad. un
 tova inscriptiune: "Atica se oit
 nese in pace, precum domnul
 place Vichentie Marianu, maritor
 cismarii, 50 de ani in vicia
 trant, is itug. a murit 1831."

Asia mi amu amu in vorbe
 totu miu cu mosimlu nu
 scutu serie si ceti dar ex fi portu
 cu minte indeligitu, pentu ca
 saratu de maritria, si sa ocupatu
 cu aranda birturilor, p. d. p. p. p.
 Murcu a stes aer. p. d. p. p.
 Serghiu etc. p. d. p. p. p. p. p.
 Mosimlu Vichentie a f. p. p. p. p.
 luna, d. m. tra cas. mar. avu. m. m.
 din Lipova. De avutia lui s'a tie-
 ntu casa in coltu in p. p. p. p.
 dina dela Murcu, via betra
 in Lipova si o titra de m. m. p. p.
 a capetatu Tatah. m. m. p. p. p.
 a trea dela Ciordani, p. p. p. p.
 mare, d. m. p. p. p. p. p. p.

si 1/8 de reiner,

Familia Marienescu

Vichentie Marienescu, ca și moșiul nostru.

Acesta s'a născut în 1779, și trăind 50 de ani a repausat în 15 August vechi, 1831. Pe crucea mormentală a lui e și azi următoarea inscripțiune:

*„Aicea se odihnește în pace, precum Domnului îi place,
Vichentie Marian, maistor cizmariu, 50 de ani în viață a trăit,
15 Aug. a murit 1831”.*

Așa'mi aduc aminte din vorbele tatălui meu, că moșiutu nu a știut a scrie și ceti, dar ar fi (fost) cu minte inteligentă, pentru-că s'a lăsat de măiestrie și s-a ocupat cu arenda birturilor, podului peste Mureș, a Apei-acre, pădurilor, târgului etc., *speculațiune* cu boi etc.

Moșiul Vicențiu a fost în stare bună, dintre cei mai avuți români din Lipova. De avuția lui s'a ținut casa din colț în piață, grădina de la Mureș, via *betrană*, în Lipova și o litră de moară și 1/8 de sesiune, ce a *capetat*-o tatăl meu, apoi casa a treia de la Ciordan, pe ulița mare, *duchianul* sub *duchiene*, și 1/8 d sesiune,

O grădina la gimnaziu în Lipova
 către Mureș, o via la Paulis
 ie a căpeteniei Sofia, fetei lui.
 Moartea Vicenței a fost unu om
 în, si viu. Odăto sa bogati carab
 in mira a trecut pe tarigu so
 de aci a fost in Mureș. A ve
 nite seia dela grădina din gimn
 aziu, sa petrulea in bistrău sau
 sa ingata ai p reu, peste nopte
 a muritu de colera pentru ca
 1831. era colera mare. A muritu tare

Elena Marian, sora lui Vicenței sa născ
 ritata după clarința Omului
 om seracu. Dar Vicenței a lu
 atu cam cu sîta si pe Omului
 de ortacu la arădi si specula
 tuni si asfelia sa îngăstia
 si om si fundu ei om a
 arutu princi si a trăsia si
 casa car seracu a muritu tare
 arutu. Omului Grui a reparatu
 turnulu bisericii din Lipova si
 respective a pînă si laurta cu
 ca din turnu. Am intîlnit in
 vr'o 4000 fl. a speratu spre 2000
 pulu acuta. A muritu ma
 nămie decatu Elena mureșca

Mara Marian maritata Popi.
 tria in omu omine co de
 arutu 2 feceri pe Tanar
 si Paulen. Tanar sa ind

o grădină la Giungiucu în Lipova către Ususău, o vie la Păuliș ce a *capetat*-o Sofia, fata lui. Moșiu Vicentie a fost un om iute, și viu. Odată s'a băgat călare în moară a trecut pe *tavigu* și de aici a sărit în Mureș. A venit seara de la grădină din Giungiucu, ș'a petrecut în birtul său, și a început a-i fi rău, peste noapte a murit de *coleră* pentru că în 1831 era *coleră* mare. A ajutat tare în edificarea școalei române.

Elena Marian, sora lui Vicențiu s'a măritat după olariul Onu Gruî, om sărac. Dar Vicențiu a luat cam cu sila și pe Onu Gruî de ortac la arenze și *speculațiuni*, și astfel s'a îmbogățit și Onu, și fiindcă nu a avut prunci, și a trăit în casă ca și sărac, a devenit tare avut. Onul Gruî a reparat turnul bisericii din Lipova și respectiv a făcut și aurit cucea din turn. Am înțeles că vreo 4000 fl. a *spesat* spre scopul acesta. - A murit mai nainte decât Elena, muiera sa.

Mara Marian, măritată Popi.

Așia 'mi-aduc aminte, că a avut 2 feciori, pe Tănasiu și Partenie. Tănasiu s'a însu-

Vătu cu Maria, sora lui Iulia
 dea ovestia de reman, faveța mea
 ritata Jacovă Ratu. Parșeu
 dela aniaia muiere a avuta
 Anitia muiere Ișmăito. Dela se
 noua muiere născuta Barna se
 Ișmăito carele s'a înscută cu
 Elena Ișmăito, nepota mea dela
 sora Maria.
 de morminte la fântâni se aplo
 si' acum o cruce cu inscripțiune:
 " sub ovestia suta cruce odihniere
 vobu lui Ișmăito Mariam. Ișmăito
 Ișmăito, fiindu muiere Olavin, si'
 vobu lui Ișmăito Anna muiere
 lui' carele vătându by de ani
 si' a repensat în luna lui Decem
 brie 12. în Lipova 1786. -
 Nu sun sigur, dar pite că nec-
 stia au fost parșeu lui Văchente.

Anastasia Parcu.

Anastasia Parcu a fost muiere
 lui Vicențiu Olavin baba nistră.
 De ea mi' aduce aminte pentru
 a murit în 1845 ori 1846. pe-
 candu erau eu în a 4. sau 5. an
 secol în strada mi' lui Traian
 si' mi' colaci dela pomana si'
 în anul 1845 urma în vârstă bine
 si' o dureauă si' eu călădăta de
 mama la lăncă. Si' a locuit
 la mi' în capu muiere unde
 ad' e o camăruță.

ratu cu Mariția, fata lui Zaria, și de la aceștia a rămas Saveta, măritată Iacob Rațiu. Partenie de la *anteia* muiere a avut pe Aniția, măritată Stănilă. De la a doua muiere născută Barna pe Tănasiu, carele s'a însurat cu Elena Demetrescu, nepoata mea de la sora Nani. La mormântul familiei se află și acuma o cruce cu inscripțiunea:

„Sub această sântă cruce odihnește robul lui Ddieu Marian Constantinescu, fiind maistor olariu, și roaba lui Ddieu Anna, muierea lui, carele viețuind 64 de ani și a repausat în luna lui Decemvrie 12 în Lipova 1786”.

Nu *sum* sigur, dar poate că aceștia au fost părinții lui Vichentie.

ANASTASIA PASCHA

Anastasia Pascha (Pașca, n.n.) a fost muierea lui Vicențiu Marian, baba noastră. De ea 'mi aduc aminte, pentru că a murit în 1845, ori 1846, pe când eram eu în a 4-a sau (a) 5-a școală în Arad, mi'au *tramis* și mie colaci de la pomana ei. În anii din urmă nu vedea bine, și o duceam și eu câteodată de mână la biserică, și a locuit la noi, în casa mică, unde azi e o cămăruță.

A făcutu multe necese tatălui meu
 pentru la bebranchie voi se
 se murite după Jon Mariamă sau
 copăcariu, carele locuia în toată
 lenza grădină dela răureni, și
 pentru voi se duia hite, fetei
 sale Sofia, și altele.
 Trăile Anastasiei a fostu N.
 colare Pasa, pe carele ea puru
 viu l'am amăntu. Dela
 Nicolae a rămanu Jon Pasa
 venitu tatălui nostru, carele
 în 1875, 8 Junii n. cându seris
 acate, înia treceu. Dela Jon
 sunt, puru. Penia, Tanciu
 și de copăcariu sau un adun a
 minte, cum i alinau. De
 familie Pascha se ține și
 Mikha Pascha carele e barbu
 în Pecota dincolo de strada
 și și a fostu o acută fră
 moriva. De familie Pascha
 se ține și Saveta Pascha mar
 tata Gohi în Lugrin mar
 tata din casa noastră și
 gin tata Saveta are două
 fete pe dăni, și Sofi.

Purcu
 lui Vicențiu Mariamă cu
 Anastasia Pascha.

A făcut mult necaz tatălui meu, pentru că la *betraneție* voia să se mărite după Ion Marian, un cojocar, care locuia în colț lângă grădină de la Mureș, și pentru că voia să ducă toate, fetei sale Sofia, și altele.

Fratele Anastasiei a fost Nicolae Pașca, pe carele ca prin vis l'am cunoscut. De la Nicolae a rămas Ion Pașca, vărul tatălui nostru, carele în 1875, 8 Iunie n. când scriu aceste, (s. n.), încă trăiește. De la Ion sunt pruncii Persida, Tănasiu, că de ceilalți nu-mi aduc aminte cum îi cheamă.

- De familia Pașca se ține și Mikloș Pascha, carele e bărbier în Pecica, dincolo de Arad, și a avut o avuție frumoasă. De familia Pascha se ține și Saveta Pascha măritată Gotzi în *Lugosiu*, măritată din casa noastră și prin fata Saveta are două fete, pe Lena, și Sofi.

Pruncii

lui Vicențiu Marian cu Anastasia Pascha.

1. Jon Marianu.

5

Jon s'a nascut in 24. Sept. 1804, s'a
 tunc boierat. Invetiandu la scola romanesca
 in Lipova (sub invetatoriu Schen-
 ram) tatau seu a vrutu se la terna
 de apotriu lung sine in Jon a tu-
 gila la strada la scola, s' amme la
 unu carde era in speculatiune cu
 murtu Viceniu, speculatiune de
 seu si ori. Scola s'a primitu
 si la bacati in a 3^a clasa nor-
 mala, unde a invetiati nem bue
 si dupa septimonia ce se afla
 in scrierile familiare, a invetiati
 bine. In unu vutoriu in d' d' d' s'a
 murtu lapatu tatau seu la scola, per-
 tura tinandu arde mai multe
 cu cumnate sa Onu Grin, Onu
 Trebuitu unu socotari, si Onu
 Grin s'a pagaditu lui Jon la
 i face si lui parte din vortu sa ren-
 dit murtu datu sub acuta la terna
 murtu, si dupa tutamentu a futu
 murtu toru cari vi tare neanu de
 departe. Grin a murtu din castiga cumu
 scintie ca murtu se premu
 murtu la cartile romanesce, ce se
 tijoni la murtu si pana la 1845
 era fese murtu la Goretu Transil-
 vaniei si trasa in preluia cu
 invetatoru Nicolae Boerescu, si

1. ION MARIANU

Ion s'a născut în 24 Sept. 1804, și atunci botezat. Învățând la școala românească în Lipova (sub învățătorul Schenraun) tatăl său a vrut să-l țină de ajutor lângă sine, însă Ion a fugit la Arad la școală, și anume la unul, care era în *speculațiune* cu moșiul Vicențiu, *speculațiune* de sare și boi. Acela l'a primit și l'a băgat în a 3-a clasă normală unde a învățat nemțește și după *testimoniul* ce se află în scrisorile familiare(le), a învățat bine.

În anul viitor nicidecum nu l'a mai lăsat tatăl său la școală pentrucă ținând arende mai multe cu cumnatul său Onu Gruî, le'a trebuit un socotitor, și Onu Gruî i'a făgăduit lui Ion că îi face și lui parte din venitul său, însă nu i'a dat sub acest litlu nimica și după testament a fost moștenitor ca și oricare neam de departe. Ion a muncit a-și câștiga cunoșcințe, că nu numai se *prenumera* la cărțile românești, ce se tipăreau, ba încă și până la 1848 era *prenumerat* la *Gazeta Transilvaniei* și trăia în prietenie cu învățătorul Nicolae Boerescu, și

Ion Hăbion, cîc el e un capăt mare
 și vorbitor cîc el e în Găseta
 combinan, disputan. — Dar întî-
 ligiența lui se dovedea și prin
 căsătorie ce a dat capătul și prin
 Ion s'a însoțit anturora cu
 Anna Putricu în an. 1822. Anna
 Putricu s'a născut în 1807 și
 a murit în 1825, născându-i prinosii
 familia. Ion s'a însoțit a doua oară cu
 Persida Stenclon născută în Năstoa
 la 26. Dec. și înseratoo etană, și
 s'a însoțit în an. 1827.
 Ion a avut cu Persida prinosii
 pe Athanasie (Văto) Maria (Văto)
~~Văto~~ Vasilă, Vasile, Sofia și Gli-
 goria, cîcî trăsura pînă la 30
 intra Vasilă și Sofia a murit în ea
 pe Alexandra și Gheorghe, cîcî
 au murit.
 Ion a fost în stare cîc se de
 princiului și astfel se escor-
 uam li-adeu, mai alina pentru mîsi
 pe Persidă era din o familie
 dinu în acareu și un etan și unu
 învețat și Persidă îndată murire
 destepă. — Ion a fost un om drept
 și tacut la lucră altura
 și născut în vrasie de om
 drept, și cu accita calitate mul
 țara, și a spus adesea în felul
 țara... mulți s'au mînat pe

Ion Hațieganu, și eu eram copii când ei vorbeau
că ce e în *Gazetă*, și combinau, disputau.

- Dar inteligența lui se dovedește și prin creșterea
ce a dat-o copiilor săi. Ion s'a însurat *anteia* oară
cu Anna Puticiu în an. 1822. Anna Puticiu s'a născut în 1807
și a murit în 1825, nelăsând prunci. Ion s'a însurat
a doua oară cu Persida Șiandor născută în Nădlac
la 26 Oct. (1811, n. n.) și botezată atunci și s'a însurat
în an. 1827. Ion a avut cu Persida pruncii: pe Atanasiu (Nati),
Nanci, (Ana), Maria, Vasile, Sofia și Gligor, care trăiesc
până azi (1875, n. n.) și între Vasile și Sofia a avut încă
pe Alexandra și Iuliana, - care au murit. Ion a fost în stare
să le deie pruncilor săi astfel de creștere cum le-arată,
mai ales pentru că muierea Persida era din o familie bună
în a cărei sân erau oameni învățați și Persida însăși
muiere deșteaptă. - Ion a fost un om drept, fără lăcomie
la lucrul altuia și recunoscut în oraș de om drept,
și cu această calitate multora le'a spus adevărul în față ...
pentru care mulți s'au mâniat pe

Teodoru Vladislavu, secretarului, si a
 vindeuta parmentului de 1/8, pentru a ne-
 putendu insusi se la tunc si avuta
 neplacere cu darea in parte sau
 in ascundere, si creanta speculativu cu plate dor-
 mii a mercur bina pentru a gindele
 sau Epita Dimitroviu a futa re-
 sipitoriu a creanta cu tinerii de
 vi, dar cu veru sau Jon Oarebna
 a renvina in paguba, si prete
 totu nu a avuta noroc, nise sa
 sibila la se pastreze binele mu-
 slanite, aditari intra imprejurari
 grele, si avuta unu neacazi familiare
 cu mama sa, si tota in tota ma-
 nitata struna, pentru a se pier ea
 acutura. Altele mai in jos.
 In tota a murit in 27 Sept.
 1869. de 65. de ani si 13. zile.
 Altele a separat descrisa. p. 13.
 [continuare]

2. Sofia Muraru

Sofia a futa murituta dupa Nicolae
 Arnober, cismarii, nascuta in
 Bradu din Stride. in 2. Oct. 1820
 Sofia sa nascuta in 2. Oct. 1820.
 batranta in 4. Oct. 1820.
 Cu Nicolae Arnober a avuta doi
 furi pe Alischiu si Alisia si se
 Andreu.
 Nicolae Arnober era tunc a
 parhte maritatu, si a futa si murit-
 tra de cetate, apra sa lara la
 de ingieria, si a futa si putina
 in dijava. - si incipute unu

Todor Vladislav, ferestariul, si a vândut pamântul de 1/8, pentru ca neputând însusi sa-l lucre, a avut neplaceri cu darea în parte sau în arenda. A cercat *speculatiuni* cu plute, dar nu i-a mers bine pentru ca ginerele sau Zsica Demetrovici a fost risipitoriu, a cercat cu taierea de vii, dar cu varul sau Ion Pascha a ramas în paguba si preste tot nu a avut noroc, însa s'a silit sa se pastreze binele mostenit, adeseori în împrejurari grele. A avut mari necazuri familiare (le) cu muma sa, si sora sa Sofia, maritata Arnovu, pentru risipirea acestora. Altele mai în jos. Ion, tata, a murit în 27 Sept. 1869, de 65 de ani si 3 zile. Moartea e separat descrisa.

(p. 13 continua aci, adnotare în creion, n.n.)

2. SOFIA MARIAN

Sofia a fost maritata dupa Nicolae Arnovu, cismariu, nascut în Brad, în Ardeal. Sofia s'a nascut în 2 Oct., s'a botezat în 4 Oct. 1820. Cu Nicolae Arnovu a avut doi prunci, pe Michail (Misia) si pe Andrei.

- Nicolae Arnovu un timp a purtat *maiestria*, si'a fost si maestru de ceata, apoi s'a lasat de *maiestrie*, si a fost si politician în Lipova. - A început un

lucru in scurte mari si suage
 in unele mobile p.e. masa si
 trau pentru mari multe persoane
 inciput tracte cu musca acida
 unde si pana treceau aceste
 suavitate se tinea bucuria
 din nou. Dar acesta si preparat
 casa din ultima mare pe timpul
 acesta si se va sa
 Belion a preparat duciana
 ce sa cumpara gloriu la
 via si la sece. Sopa in cele
 din urma a sicutu intro casa
 in ultima dupa biserică, noia
 lunga a lui Babarango, si ac
 si murita de murta.
 Eliza carele a putu macelarii
 si un rabiatu a putu inchisa pentu
 in a taintu pe unu, si la murin
 in tiera straina. Andrin a putu
 latuare si pe putu murit
 in sepoia.
 Arnu a traitu si dupa murita
 murit si a putu traia
 de ventu / Sifluu si seau, mult
 traitu in voi de seau. mai multa
 tinentu se cu via murina de la
 Pantisi. si murita in 1877. si
 1878. Pana traia buna Marta si a in
 ceput sepei a merge cu via
 co se mai duc si de la noi tot
 fier ce causa multe neapuri
 tot si mame.

lucru cu icoane mari si scumpe si cu unele mobile,
p'o masa de tras pentru mai multe persoane,
a început *tracte* cu musica acusi acusi, si pâna tineau aceste,
buna Anastasia se tinea bucuros pe la Arnovu.

Dar acesta a prepadit casa din ulita mare
(pe timpul acesta sede în ea înca Vasa Velicu)
a praradit *duchianul* (*dughianul*, n. n.) l'a cumparat
Gligor Lazarovici, si altele.

Sofia în cele din urma a sezut într-o casa în ulita
dupa biserica noastra, lângă a lui Babuangi,
si aci a murit de mult.

Misia (Michail) care a fost macelar si un *rabiat*,
a fost închis pentru ca a taiat pe unul, si'a murit în tara
straină. Andrei a fost catana si peste putin a murit în Lipova.
Arnovu a trait si dupa moartea muierii si'a pruncilor,
si lovit de vânt (...?) si sarac, a trait ca vai de el, mai
mult tinându-se cu viu, mosia de la Paulis.

A murit în 1871, sau 1872.

Pâna traia buna Nasta (Anastasia, n.n.) si a început Sofiei
a (i) merge rau, voia ca sa mai duca si de la noi
Sofiei, ce cauza multe necasuri tatei si mamei.

Persida Săndor Marianescu.

Persida Săndor s-a născut în 26
Oct. 1871 în Măstăcan, comitatul
Giurgiu. Tatăl ei, Ghe. a fost cu b. note
notar în comuna și în fine tatăl
servitorilor în comuna. Mama ei
Sara.

Frăți mamei Persida.

- 1) Ananias Săndor, D^r de medici-
na, și profesor de preparandia
în Iași. Biografia lui o am
devenit.
- 2) Constantin Săndor, econom de
stat, mai mult ani judec. econom,
născut acasă în Măstăcan.
- 3) Ion, econom, a murit în
judec în 1857.
- 4) Juliana maritata Ștefan Lăză-
r, în Lipova, negustorie.
- 5) Saveta, maritata Ștefan Lăză-
r, în Iași. Acela era
judec, teolog și profesor, și
maritata la București unde a fost
profesor de gimnaziu în sub-
colona Albu, și a murit acasă.
Saveta a rămas fără săd în
București.
- 6) Sofia, maritata Vasile Barbu
croitor în Lipova. S-a dus
la București unde era croitor și
cu duceam. V. a murit acasă
Sofia s-a căsătorit în Lipova.

PERSIDA SIANDOR MARIENESCU

Persida Siandor s'a nascut în 26 Oct. 1811 în Nadlac, comitatul Cenadului.

Tatal ei Ilie, a fost cu 6 scoale, notariu comunal si în fine tata saracilor în comuna. Mama ei Sara.

Fratii mamei Persida.

- 1. Atanasiu Siandor, Dr. de medicina, si profesor de preparandie din Arad. Biografia lui o am *desvelit*-o.**
- 2. Constantin Sandor, econom destept, mai multi ani jude comunal acasa în Nadlac.**
- 3. Ion, econom, a murit 'mi pare în 1851. (?, în 30 Aug. 1853, Atanasie Marian Marienescu se adresa de la Pesta „*Pretuite unchiule Ioane si Constantine*”...*sa-mi trimiteti 80 de f. ag., din partea Persidei, a mumei mele...*”, n.n.)**
- 4. Iuliana, maritata Stefan Lazarovici în Lipova, negustor.**
- 5. Saveta, maritata Sibian Munteanu în Arad, acesta era jurist, teolog si preparand, s'a mutat la Bucuresti unde a fost profesor de gimnaziu în suburbia Coloana albastra, si a murit aci. Saveta a ramas pâna azi în Bucuresti.**
- 6. Sofia, maritata Vasile Barbasiu croitor din Lipova. S'au dus la Bucuresti, unde a cercat si cu *duchianu*. V. (Vasile) a murit aci. Sofia s'a re'ntors la Lipova.**

7. Pauli, mare cu copile mici
marita in Lipova.

Matusile mamei Perida.

Terena, mar. Todon Tavian,
gubarnic in Lipova.

Nam (tata) m. Todon Vla,
Asilav ferentariu in Lipova.

Acute matusile au avut mare
influenta asupra familiei noastre.

Dupa ce a murit murea mo
sului sile, atunci pumnul lui au
capatata adaportu si venise in
casa matusilei.

Mama Perida a fost adusa in
casa lor si de aci s-a simonata
dupa tata in Muniam.

Juliana, Laveta, si Sofia. Ba

si Oalea Tamasie, venia adeseori

se vedea la el - Pauli

din urma copile mici a fost

in casa lor si amurita aei.

Teta Alexi era o murea in

delicta, cetita mai alau din car-

tile literarii. Cu eu se nu am-

bla se utilita, candu amblam la

scola murea a trebuit de me-

dupa la Teta Per si citam din

biblia si altele apru sapetam

clim. Era modesta, murea gro-

sa, tam cu penila in totu

anima buna crestina. + in 1850.

Teta Nam era crestina, si

7. Paul care ca copil mic a murit în Lipova.

Matusile mamei Persida.

**Terezia, maritata Teodor Savicu (Seviciu n. n.),
gubar în Lipova.**

**Nani (Ana), maritata Todor Vladislav, ferestar
în Lipova. - Aceste matusi au avut mare influenta
asupra familiei noastre.**

**Dupa ce a murit muierea mosului Ilie, atunci pruncii
lui au capetat adapost si crestere în casa matusilor.**

**Mama Persida a fost adusa în casa lor si de aci s-a maritat
dupa tata Ion Marian (s.n.). Asa, Iuliana, Saveta
si Sofia. Ba si Bacea Tanasie venea adeseori de sedea la ele.**
**Paul, cel din urma copil înca a fost în casa lor
si a murit aci.**

**Teta Rezi (Terezia) era o muiere înțeleapta, cetita,
mai ales din cartile bisericesti. Ca eu sa nu umblu pe
ulita, când umblam la scoala româneasca, a trebuit sa ma
duc la Teta Rezi sa citesc din biblie si altele apoi
*capetam cruceri.***

**Era modesta, muiere grasa, cam cu parul în rosu
(cu) o *anima* buna, crestina. + 1856.**

Teta Nani (Ana) era croitoreasca, si

cu totu curiura catra familia nostra
 mi aduca a rinde ca atata in-
 semnu se tata si se marna ca
 se me invecie la scote ba co
 se me foto ajista camu eram in
 Pata a hata v. 40 H. v. e
 bari imprimato Dela bisericu si
 mi-a datu mie Trasese
 Marna Dela matorie si inveciate
 a corp, de focu cele de lipso, in
 casa. Marna Persia.

In catu mi aduca a rinde din pruncia
 mea era stricta cu pruncia si
 putu rele si batca ca marna, jama
 ce tata in batca. Camu a curiura
 curcu la verita se pricipu, si
 spatoru intelysiere.
 Marna a rinde ceti si scrie si
 decandu san introdum libritu a
 inveciate si cu libere de mi seriea
 epistole cu libere si, catu de buse.
 Candu arca binyu cetia, din cele
 ce erau in casa
 Marna a fite o marnet retrasa
 si marnai putu casa nu mergea.
 in altoru deatu marnai la bisericu
 si ta marnai. A fite frite
 marnetie in casa aduceri si jama
 slujnica cu atatia copu, si
 atatia grize la jama guri.
 Dupa putinta materialu, si da
 datu truda ca se me invecie si
 tuturu pruncilor se se inveciate
 ra si cretere acomodata.

cu toata *anima* catre familia noastra. 'Mi-aduc aminte, ca atâta îndemna pe tata si pe mama ca sa ma învete la scoale, ba ca sa ma poata ajuta când eram în Pesta, a luat vr'o 40 fl. v.a. bani împrumutati de la biserică si mi-a dat mie. Traiesce. (în 1875!, s. n.).

Mama de la matusia a învățat a coase, de facea cele de lipsa în casa.

MAMA PERSIDA

Încât mi'aduc aminte din pruncia mea, era stricta cu pruncii, si pentru rele'i batea, ca mama, pâna ce tata nu batea. Când a ajuns careva la vârsta sa priceapa, îi sfatuia înțeleptesce. Mama a știut ceti si scrie, si de când s'au introdus literile a învățat si cu litere, de-mi scria epistole cu litere (unde or fi ele acum, epistolele?, n. n.), si cât de bine. Când avea timp cetia, din acele ce erau în casa. Mama a fost o muiere retrasa si numai pentru casa, nu mergea în alt loc decât numai la biserică si la neamuri. A fost foarte lucratoare în casa adeseori si fara slujnica cu atâția copii si atâta grija la *iosaguri*. Dupa putinta materiala, si'a dat truda ca sa ma învete si tuturor pruncilor sa dea învățatura si crescere acomodata.

12

A ducem bisericii din urmas
 casa no se transmitea mie.
 A avut un moarte greu, rati
 in matrice, si a chinat
 multa de timp am murit
 11. Dec. m. 1873. Moartea e
 depusa in alta loc. 17. continuu a
 Dupa moartea mamei ne am sta
 tuita prateri cu se redaua
 tunc oca la moartea si in
 fani ce mai avuam se ceptau
 din vaderea se sece tute
 am facut un monument de marmura
 si alba din Doamna, prin scul
 trube itatione. Gravari in varsta
 de monumente e un moarte in
 scriptiune.

Lui
 din Maria

clerici
 N. 24 Sep. 1804.

M. 27. Sep. 1869.

Pernici m. Sion

N. 25. Dec. 1801.

M. 11. Dec. 1873.

Parishim buni.

din pietate.

Pruncii buni uniti.

Stanaia Anna v. Diucler

Urania m. David Simon, Va.

Sita Sofia m. Valeriu Opran

Ghi Gorin

Monumentele sa redaua in 1874

Dupa Dacia, sancta prin potestati

ale din...

Adeseori banii cei din urma din casa mi-i se *tramiteau* mie.
A avut un *morb* greu, rac în matrice, si a chinuit mai mult
de un an, murind în 11 Dec. n. 1873.

Moartea e descrisa în alt loc (fila 17. ms.)

Dupa moartea mamei ne-am sfatuit fratii ca sa ridicam
parintilor cruce la mormânt, si din banii ce(i) mai
aveam sa *capetam* din Nadlac, pe *spesele* tuturor
am facut un mormânt de marmora alba din Docnecea,
prin sculptorul italian Iovani din Oravita.

Pe mormânt e urmatoarea inscriptiune:

Lui

Ion Marian

Marienescu

N. 24 Sept.1804.

M. 27 Sept. 1869.

Persidei n. Siandor

N. 25 Oct. 1811

M.11 Dec. 1873

Parintilor buni

din pietate

Pruncii lor umiliti

Atanasiu, Anna v. Demetrescu

Maria m. David Simeon, Vasiliu,

Sofia m. Valeriu Opreanu,

Gligoras.

Monumentul s'a ridicat în 1874 dupa Pasci, sfintit prin
protopopul ... alu Lipovei

13

Dilele din urme
a tatălui meu Ion Marianescu.

Fratele Gligorin în existența sa din 23
sept. 1869. mi s-a scris, că era în
22 a lăsat ventura pe tată în
mână și în pământ și pite și în timp
măcar mi pite vult. După ce i-a
slobodă s-a dat în fața mării bise.

Gligorin cu data din 25. Sept.
mi s-a scris: 60 stuf în 3 m. și pe
mănuș Hoffmann, din m. și în 1/2.

Eu în 25 sept. sâmbătă am ple-
cat la Lipova. Din Timisoara am
capetate prelungită și am călătorit
prin etierii, pe unde mi am să-
salvatu cu Olu pruta Tivaru
m'am mutat în ecia lui. În
Lipova ajungând pe lângă casa lui
Pătru Petrușcă me în salvează cu
Lipovani carele mi puse cu
dehă mi cu tata. Duminică în
26 sept. pe la 1/2 pe 3 după amiază
am intrat în casa Tatălui, dar
cu mi chioa din deșert, me
dare mama în lăntu și i disp.
Jone. eia a venit Văta! Toată
a început slobodă lărmă, dar
mi a putut vorbi mi s-a

Dilele (Zilele n. n.) din urma

a (le) tatalui meu Ion Marienescu.

Fratele Gligoriu în epistola sa din 23 sept. 1869 'mi scrie,

ca ieri în 22 a lovit vântul pe tata în mâna

si în picior si poate si în cap încât nu poate vorbi.

Dupa ce i'a slobozit sânge i-a fost mai bine.

Gligor cu data din 25 Sept. îmi telegrafia ...

Eu în 25 Sept. sâmbata, am plecat la Lipova.

Din Timisoara am *capetat prejuntura*, si am calatorit

prin Alios, pe unde m'am întâlnit cu Dl prot. Tieranu

si m'am mutat în *cocia* lui. În Lipova ajungând

pe lângă casa lui Ratiu, batrânul, ma întâlnesc cu Cojocariu,

carele'mi spuse ca e *deht* rau cu tata.

Duminica, în 26 Sept. pe la ½ pe 3 dupa amiaza am intrat

în casa. Tata zacea în chilia din dreapta, ma duse mama

înlauntru si-i zise: *Ioane, iaca o venit Nati!*

Tata a priceput, slobozi lacrime,

dar nu a putut vorbi nici unu

14

cuyate, desi se ustea ca-si intore lin
 bi sa se vorbeasca - Ma sa m'e
 o speranta a-lu seapoi.
 luni, In 27. Sept. jela 10. ore si an
 mai slabita sange din mana stanga,
 pentru ca ventuho sa totu
 portea drept, mana picioru si
 capulu. Mercuri diminetio
 22 Sept. tota jela socota cu
 unu neamtu pata ractia, si an
 tunc o-a venit venlu.

luni in 27 Sept. jela 3 petrarie
 se pata dya amidi, tota a am-
 ntu. Au fute se 'fetra, e gran
 a spume durera mea, pentru ca
 l'am isbita si stimat
 se otorece ingropatusea se
 mercuri 29. Sept. dya amidi
 ca mercuri se si pita tota haine
 negre. Mercuri intra 3 - 4. ore
 dya amidi sa in murmurata
 tota. Sa dem la bisuier si
 de aci pute fiatu la mercuri
 si dmba haurasi, unde e
 si murmur. Dusa a fute pruniso
 dor pentru masa si uru nervoche.

Joi si vineri

In 30. Sept. si 1. Oct. n. a
 fute eululu, va du va ho. aua
 re de vira.
 Se otorece ca Ghiori se iade
 tie sebgia. De mama o taran
 stopana pute tot bincle se potrasa
 vite cum sice mai bine.

cuvânt, desi se vedea ca-si întoarce limba
 ca sa vorbeasca, - Nu era nici o speranta a-l scapa.
 Luni, în 27 Sept. pe la 10 ore i-au mai slobozit sânge
 din mâna stânga, pentru ca vântul
 l'a lasat pe partea dreapta, mâna, piciorul si capul.
 Miercuri dimineata, în 22 Sept., tata facea socoata
 cu un neamt pentru rachie, si atunci i-a venit raul.
 Luni, în 27 Sept. pe la 3 patrare pe patru dupa amiazi
 tata a murit. Am fost de fata, e greu a spune durerea mea,
 pentru ca eu l'am iubit si stimat. Se *otaresce* îngropaciunea
 pe miercuri, 29 Sept. dupa amiaza, ca surorile sa-si poata
 face haine negre. Miercuri, între 3-4 ore dupa amiaza
 s'a înmormântat tata. S'a dus la biserica si de aci peste
 piata la mormintii dintre *hajausi*, unde e si mosiutu,
 (Vichentie Marian, + 1831, n. n.) Ziua a fost frumoasa,
 dar pentru mama si noi nenorocoasa. Joi si vineri,
 în 30 Sept. si 1 Oct. n. a fost culesul, va da vreo 60
ocave de vin. Se *otaresce* ca Gligor sa învete teologia.
 Pe mama o lasam stapâna peste tot binele,
 sa foloseasca toate cum scie mai bine.

15 Duminică în 3 Oct. 1869 am plecat
indirect la Varșovia și luni dimineață
tră am fost ocazia

Tânăra acasă, încă nouă era tată
în vîrstă am înmormîntat se
Bănuț Tănase, Constantin, și se
Varșovia după mormîntul grău, se
celui din urma scrisese despre mormînt.

27. 1869.

Bănuț Constantin am scris că mîi
mai cu vîrstă din mormîntele în
fostă înălțime cu tată, și cu la
primăria epistolei era în Petru.

Varșovia în 4 Oct. 1869 mi
reșpunde la scrisoarea înmormîntare
în 5 Oct. me conduse la
din mormînt. În 24 Oct. Iuliu
Petru în 26 Oct. Bănuț Tănase
și spune că a fost la cu
celui nouă acasă.

Fligier în 6 Oct. mi scrie
am e se acasă, David în 16
Dec. după paravan și
mama în 17 Dec. după am
gîrea sa. —

Dumineca, în 3 Oct. 1869 am plecat îndarapt la Oravita si luni dimineata am fost acasa. Fiind acasa, înca pâna era tata în viata am încunstiintat pe Bacea Tanasie, Constantin si pe Vasilie despre *morbul* greu, pe cel din urma chiar despre moarte. În 27 Sept. V. Baci Constantin 'mi scrie ca numai cu câteva zile mai 'nainte s'a fost întâlnit cu tata, si ca la primirea epistolei era în Pesta. Vasilie în 4 Oct. v. 1869 'mi raspunde la trista înscintare. În 5 Oct. ma *condoleaza* Alesandru Mocioni. În 24 Oct. Iuliu Petricu, în 26 Oct. Bacea Tanasie, si spune ca a fost la cules pâna acuma. Gligor în 6 Oct. 'mi scrie cum e pe acasa, David în 16 Dec. despre parastas, si mama în 19 Dec. despre aranjarea sa. -

17

La ulnule

Morminte a mamei Persida.

1873

In 9. Martie am capatat degenia
 de la Val. Opreanu. Muttet in
 Lizza sup. Krumk, Komann muf
 Lapsus, munitas brisflich.
 munitas cu datu din 9 am capatat
 epistola.

1) In 10 Martie am capatat o degenia
 de la David: starea are unu
 mureu indelungat. Daca poti vino,
 dar nu mormontu.

Telara Cu T. J. in 10. Martie 1873. am
 plecat la Lizza, in am mormontu su,
 in sambata in 15 Martie m. ora
 Duminica am fost acasa.

2) Cu datu din 19 Martie, Gligorin
 mi raporta depe mureu,
 era mai bine.
 Variu protu in datu din 1.
 Aprile mi degenia. T. J. in pace,
 aflau pe mama mai bine - cu
 in sanatosu. Optimu sambatu in
 ferice. T. J. am pe Eugeniu.

3) Gligorin cu datu din 31. Martie
 mi raporta depe durerile
 mureu a mamei.

Gligorin mi raspunde prin
 datu la epistola mea

La ultimele momente a(le n. n.) mamei Persida 1873

**În 9 Martie am *capetat depesa* de la Val. Opreanu...
si mânezi cu data din 9 (?) am capetat epistola.**

**1). În 10 Martie am capetat o *depesa* de la David:
„Maica are un *morb* îndelungat,
daca poti vino, dar nu momentan.”.**

**Eu, marti seara, în 11 Martie 1873, am plecat
la Lipova, si am sezut pâna sâmbata în
15 Martie n. Iara Duminica am fost acasa.**

**2). Cu data din 19 Martie, Gligor îmi raporteaza
despre *morb*, ceva mai bine. Vasilie, fratele,
în data din 1 Aprilie 'mi descria: Sosii în pace,
aflai pe mama mai bine, - eu *su(m)* sanatos.
Poftim sarbatori fericite. Sarutam pe Eugeniu.**

**3). Gligor cu data din 31 Martie 'mi raporteaza
despre durerile mari a (le) mamei.
Gligor îmi raspunde fara
data la epistola mea din**

18
 2. April 1873. in der ersten
 4. Mai. Minut.

4). 2 Aprilie 1873 ca durerile s'au mai liniscit.

19

Ultimela nămiză
a te nămiză Persida
In 9 Dec 1873. Demineta am cape-
tat telegram de la fratele Gli-
goriu, ~~care~~ ~~mama e~~ ~~peu~~ ~~am~~
boia în ultimela nămiză

Seja marți am plecat
la Ligoria. Marcam seja la
6. am ajuns în casă.

Mama sora mea a intrat, și
a întrebat, ~~ce~~ ~~dar~~ ~~clor~~ ~~Li~~
e de stat, și ea a spus: dar
dar stat, trebuia să ai în
casă grize de fumtă și
Mama și-a răspuns: ~~ce~~
a venit stat! și mama
am eu mirare: ~~stat~~!?!

A atunci am intrat eu la
mama și i-am sărutat ~~mano~~
și sărutat: oia ea a ~~dit~~
Ce hi ai mai făcut ~~spas~~
ce face stoma: ~~g~~ am ~~repu~~
și i-am plâns oia ea a ~~saueto~~
din: ~~sta~~ plânga! ea mai
buc se se gate odata eu
mire

A cum mama și-a ~~istins~~
manca ~~ca~~ ~~ca~~ ~~ca~~
cand ar fi vut ~~de~~ ~~me~~
intrat în casă, eu m-am aple-
cat și ea atunci a vut:
se se radice, dar repund

Ultimela nămiză
a te nămiză Persida
In 9 Dec 1873. Demineta am cape-
tat telegram de la fratele Gli-
goriu, ~~care~~ ~~mama e~~ ~~peu~~ ~~am~~
boia în ultimela nămiză

Ultimele momente ale mamei Persida

În 9 Dec. 1873 dimineata am *capetat* telegrama de la fratele Gligor: „mama e rau morboasa în ultimele momente” („Mama chinuie momentele din urmă, dacă poti vino, fi liniscit si mângâiat. Scrie-ne”.

(Text adaugat pe marginea manuscrisului de A. M. M., n. n.)

Seara, marti, am plecat la Lipova.

Miercuri seara la 6 ore am ajuns în casa.

Maria, sora mea, a intrat si a întrebat-o, *ca doru-ti-e de Nati?* (Atanasiu, n. n.) si ea a zis: *dor, dar Nati trebuie sa aiba acuma grija de familia sa.*

Maria i-a raspuns: *ca a venit Nati!*

Si mama iara cu mirare: *Asia?!*

Atunci am intrat eu la mama si i-am sarutat mâna si sarutat-o, iara ea a zis: *Ce ti-ai mai*

facut spese? Ce face Anna? I-am raspuns:

bine, toti suntem sanatosi, si am plâns, iara ea a zis: Nu plânge! Ca mai bine sa se gate odata cu mine.

Acuma mama si-a întins mâinile catre mine, ca si când ar fi vrut sa ma îmbratiseze, eu m'am aplecat, si ea atunci a vrut sa se ridice, dar neputând

20

siede' in pata era sa pusu un capu
pe peria, - si si-ajutu marea
peru siclastandu-o si pare ca
trasu de peru pata duru. - 18
apoi a adormit.

M'am dusa a dormi si am
intrebatu-o ca caldu i e' sau rece
si a diu. caldu si a duru marea

M'am dusa a dormi si am
canta pe scaunul cu ota si
muriere au pusu, era fura ce
au adredala a pata fara
pateri, de alia rasufla si
am intrebatu. Esti ostenta ma
ma? Si a raspunsu ostenta
si intrebatu cate si crasuri
sunt, si am i-am raspunsu
1/2 la 10. si m'am agat 10
la ciapul marea

M'ai dusa era la pata i-am
cantatu marea si am cantatu
- am cantu si m'am dusa
se ne culcu la Davidu amu
tubi marea marea

Demantia pe la 1/2 7. a
vandu o murire marea di
cele ce a panta pe marea si
a spus un Davidu ca ma
ma, marea marea se pata
3 ore a murit

Venindu pe la marea Tenarion
m'ai dusa se lu ojeu la marea
ma la marea pata si amu
panta marea marea se daci
si de fuma de locomotiva marea
marea marea dusa apoi elu
e si greu de caldura, si

sedea în pat iara s'a pus cu capul pe perina, -
 si-a pus mâna pe par încleștând-o si (mi) pare
 ca s-a tras de par pentru dureri,- si apoi a adormit.

M'am dus a doua oara si am întrebat'o ca,
cald i-e sau rece si a zis: *cald* si a adormit.

M-am dus a 3-a oara si s'a cerut pe scaunul cu oala
 si muierile au pus-o, iara dupa ce au
 asiezat'o, a fost fara puteri, de abia rasufla,
 si am întrebat-o: - *Esti ostenita, mama?*

Asa a raspuns: *ostenita!* Si (a) întrebat *câte ceasuri sunt*
 si eu i'am raspuns $\frac{1}{2}$ la 10 si m'am uitat si la ceasul meu.
 Mai târziu ceva la pat i'am sarutat mâna si am sarutat'o,
 am cinat si m'am dus sa ma culc la

David, cumnatul meu dupa Maria.

Dimineata pe la $\frac{1}{2}$ 7 a venit o muiere, Anusca,
 din cele ce a pazit pe mama si a spus lui David
 ca mama noaptea miercuri pe joi, pe la 3 ore a murit.

Venind pe la Bacea Tanasiu mi-a zis sa-l *escus*
 la mama ca nu poate veni, si anume pentruca avea
 dureri de ochi si de fumul de locomotiva
 mai tare-l vor durea,
 apoi el e si greu de calatorie, si

Măi Venei cam morboasă, stia și
 mama ei răspuns... stia și
 scrierile ei foarte negre, cu in-
 sura marionetă, și vetinți...
 de ani, a fost tare slabă, dar
 cantă... ca un mort, și fete
 frumoase, frumoase, frumoase
 citia, și cum era fete reprezentate
 în fete ei.
 Gănuș de îngropare ne-am
 adunat toți... și surorile
 ei, soția și Gabriela și ginera
 David și Valeriu lungă și
 alți ei și cum stău în par-
 a venit... potole. Gănuș
 Am dus și în Sibiu, și
 și ore vînă și lungă am...
 de aici la mormântul din Sibiu,
 în 12. Noi... și cum îngropată lungă, tată
 de dreapta mormântului, în gră-
 undă au putred, orele și
 surorile mele Gabriela și Alexandra,
 și orele Tefi și... și
 mei mamei mele, și
 Văin... în 13 Dec. am ple-
 cat... la oraș...
 și în 18 Dec. m. am...
 tată fete... Delia Catalina.
 Cu datu din 22 Dec. 1873.
 Eugeni Mociorni me condolea
 fete mormânt mamei.

Iuliei Neni cam *morboasa*, si spunând mamei a raspuns: *Asia?!*

Sicriul i-a fost negru, cu înscrierea cu litere de *pleu: Persida Marienescu, a vietuit 62 de ani.*

Mama a fost tare slabita, dar cauta ca un mort foarte frumos, trasurile(trasaturile, n. n.)

familiare (le) din vita Sandor erau foarte reprezentate în fata ei. Înainte de îngropaciune ne-am adunat

toti pruncii si surorile ei, Sofia si Iuliana si ginerii

David si Valer lângă sicriul ei, si am stat aci pâna a venit preotul Ioachim. Am dus'o si în biserica, pe la 2 ore

vineri 12 Dec./ 30 Nov. v., dupa amiaza si de aci

la mormânt din biserica, si am îngropat-o lângă

tata de (a) dreapta acestuia în groapa unde au

putrezit oasele surorilor mele Iuliana si Alexandra,

si oasele Teti Rezi (Terezia, n.n.), sora mamei

mamei mele, sora Teti Nani (Ana).

Sâmbata, în 13 Dec. am plecat acasa la Oravita

si joi, în 18 Dec. n. am botezat fetita Delia - Catalina.

Cu data din 22 Dec. 1873 Eugeniu Mocioni

ma *condolesa* pentru moartea mamei.

Pruncu

lui Ion si Persida Marianu.

2

1. Atanasius Acesta s'a nascut in
 8 Martie 1830. in edificiu scolar
 vetran pe strada de biserică vechiă
 din Lipova. puterea intra tata si moie
 a intrat atare certa si s'a montat in
 casa parintilor. - In aceta di s'a bon
 deata, si tata spunea ca a simtit
 la masa si a cetit si scriu pama era
 forte la boala, pentru se iubesc car
 de si inveciatia. Au si dea acestia
 parmeu a avut ceva infirmitate?
 Au povertau, ca cantu au ince-
 put a vorbi, au si intortocam curios
 de de diceau ca iubesc latinesc.
 Inceta mi adun aminte au forte
 copila nestajit. Si am capatat au
 deosebi batuta. Au inceput la scola
 in clasaia clasa romana, mi se - mi
 pare sub Duce, in a 2^a clasa
 sub Ion Hatigan, - si am forte timp
 scutit si in clasa nestajit.
 La indomul lui Moles Tancu
 si Hatigan, Cristofor Stoica parinti
 vedandu ca vrea se invete mi a pre-
 gatit de scola mai inalte si au
 invetiatu antia scola latina si
 Lipova la un profesor cu numele
 Lengyel, si au au forte constatat au
 mult, Petru Nati, si un Georgiu.

Pruncii lui Ion si Persida Marian

1). Atanasiu

Acesta s'a nascut în 8/20 Martie 1830, în edificiul scoalei *betrane* peste drum de biserica româna din Lipova, pentru ca între tata si mosu a intrat atare cearta si s'a mutat din casa parinteasca.-

În aceasta zi s'a botezat, si tata spunea ca a sezut la masa si a cetit si scris pâna am fost la botez, pentru ca sa iubesc cartea si învatatura. Nu sciu daca acest farmec a avut ceva influenta? Mai povestea ca, (atunci) când am început a vorbi, asa întorceam cuvintele de ziceau ca vorbesc latineste. Încât 'mi aduc aminte am fost copil *nestajnic* si eu am *capetat* adeseori bataie.

Am început la scoala în *anteia* clasa româna, mi se-mi pare sub Duca, în a 2-a clasa sub Ion Hatieganu,- si am fost timp scurt si în clasa nemteasca. La îndemnul lui Bacea Tanasiu si Hatieganu, Cristofor Stoica, parintii vazând ca vreau sa învat, m'a (u) pregatit de scoale mai înalte, si-am învatat *anteia* scoala latina în Lipova la un profesor cu numele Lenghel, si aci au fost conscolari cu mine Petru Ratiu, Sima Georgevici,

24
 dor' fuctu ei nu sciam. unu reie un
 intrata in 1^a scola latina / in. strada
 in gimnaziu la mioritica in anul
 1842, si ai un invetiata in 6. cla-
 se, finindule in 1848. -
 Tuto dorin se mi curtu conditii
 ca se me ajuto sa se me sustinu
 si in a 3^a clasa ani scutu conditii
 ne, invetiata pe anul. Ludovic Bra-
 sau, un nepot de a Iuliei Vero-
 din Sacarambu. In a 4^a clasa
 atata mi am fostu agoristu de
 se vacatiune au venit cu unu remu
 de haine compesate de mine. -
 Carclu m'am ducut pe a 5^a clasa
 ta strada, in prima di m'am in-
 Iun? halutu in Petru Ratu protopopu
 strada lui, carcla eu si profetura
 de Arlogia nepotulu effului ducut
 si acuta mi dice cu ma mteptat
 ca se me ducut in conditune
 Iun vanu, carcla taru de sotia
 pe o fata cu effulu generosim ducut
 si ma ducut acut. Amie non
 capetatu carclu isptu si aff. re-
 hiam. Inuctiului erau Patu in
 prima latina si petitiu clectam.
 Fita effulu amie cu un am
 ammentu si vanu leni mteptat
 cu ma mi Dromjauca, carcla
 se atinu era Werbungs comendante
 in cetate strada lui. Inu taru
 generalu in revolutiune. - Vanu
 labia ma taru ca se me ducut

dar fiindca nu sciam ungureste, am intrat în I-a scoala latina în Arad în gimnasiul minoritilor în anul 1842, si aci am învatat 6 clase, finindu-le în 1848.- Tata dorea sa-mi caute *conditiuni* ca sa ma ajut sau sa ma sustin, si în a 3-a clasa am avut *conditiune*, învatam pe unul Ludovius Brasai, un nepot de a Iuliei Neni din Sacarâmb. În a 4-a clasa atâta mi-am fost agonisit de pe vacantiune am venit cu un rând de haine cumparate de mine. - Când m'am dus pe a 5-a clasa, la Arad, în prima zi m'am întâlnit cu Petru Ratiu, protopopul Aradului, carele era si profesor de teologie, nepotul episcopului Ratiu si acesta'mi zise ca m'a asteptat ca sa ma duca în *conditiune* la Ion Vancu care tineea de sotie pe o fata a episcopului Gherasim Ratiu si m'a dus acolo unde am capatat *cortel*, *vipt* si 2 fl. pe luna. Învataceii erau Palcu din prima latina, si fetita Melania. Fata episcopului murise, eu nu am cunoscut'o si Vancu era însurat cu sora lui Damjanics, carele pe atunci era *werbungs*, comandant în cetatea Aradului, mai târziu general în revolutiune. - Vancu abia m'a lasat ca sa ma duc

pe vacanțele la Lipova, și în marea
 a elilor: deo meri, apoi se nu mai
 vine la mine! Pentru via se me
 elien pe vacanțele cu primii
 o pusta a episcopului. Când am
 metru pe a hă scota la strada, nu
 am îndrăznit să me mai duc la
 vacanțe pentru vorbele acele, și într-un
 elime cu conștientă. În urbane,
 m'a întrebată că am condus, și
 că vreau să me duc la ei? eu am
 spus că vreau, și ducându-mă la
 tunc era încă în sepoșimă
 în gîtă m'a primită la feciorii
 de la el și a 4^a și gori din a 6^a
 clasa capetanele vîpă și bun de
 vîpă, și vîpă era pute avertia.
 A 2-3 di me ducem în urbane
 tunc comitală, și vedemă-mă
 vîpă. Asta mi spuse în vîpă
 vîpă me acceptă și pîrîndu-i în
 pîrîndu-i și am răspuns că nu
 me duc la el. - Apoi m'a urbane
 m'a lăsat să me duc în emine,
 m'a 1^a am fost alu 12^a emine,
 m'a 2^a alu 3^a m'a 3^a a 7^a m'a
 a 4, 5, și 6 totu antai emine.
 A venit revoluția și nu am
 putu merge înai. În timp
 acuta poteam să fi notari la
 marea se nate din dîr Ștefă Ștefă
 la vîpă Ștefă de mine se pîrîndu
 m'a am vîpă. Tunc m'a 1849
 a venit Varșovia Ștefă Ștefă
 m'a Ștefă de Ștefă la Lipova,

pe vacantiune la Lipova, si în mânia a zis:
 daca mergi, apoi sa nu mai vii la mine! pentru ca voia
 sa ma duc peste vacantiune cu pruncii la o pusta
 a episcopului. Când am mers pe a 6-a scoala la Arad,
 n'am îndraznit sa ma mai duc la Vancu pentru vorbele
 acele, si întâlnindu-ma cu conscolarul Ion Urbariu
 m'a întrebat ca am *conditiune* ,
 si ca vreau sa ma duc la ei? Eu am spus ca vreau,
 si ducându-ma la tatal sau carele era... ,
 la magistrat m'a primit la feciorul Bela din a 4-a
 si Ion din a 6-a clasa, *capetând vipt* si bani de *cortel*,
 si înca ceva peste acestia. - În a 2-3 zi ma dusesem
 în congregatiunea comitatensa, si vazându-ma
 protopopul Ratiu, 'mi spuse ca Vancu tot ma asteapta,
 dar povestindu-i împrejurarile, i-am raspuns
 ca nu ma duc la el, - apoi nici Urbariu nu m'a lasat
 sa ma duc. - În a 1-a am fost al al 12-lea emininte,
 în a 2-a al 3-lea, în a 3-a a 7-lea, în a 4, 5, 6, tot *antei*
 emininte. A venit revolutiunea si nu am putut
 merge nicaieri. În timpul acesta putea sa fiu notariu
 comunal pe sate, dar desi Stefan Lazarovici statea
 de mine sa primesc, eu nu am vrut.
 Toamna în 1849 a venit Vasile Stoian
 (azi e în Lugosiu, 1875, n,n,) de *fibiron* la Lipova,

2. S. junele in 1850. Numbe nou si mamele
 lui mai mult romani ne au. In
 deputatune de i-ane gratulatu
 cu am timentu curvatur si i-ane pe
 datu nou vuru clarinatu. Cum
 scendu me cu acuta clarinatu, mea
 putu in cancelaria si anu frutu
 asi scriitoru puma pe forma camu
 in am elau pe a pua claru in
 Timisvria
 Asi infam institutu era si vira
 domnei Stoiaru, mai tarziu mari-
 tata Julia, Ganelescu, si Sti-
 iam mi. m. Mediciu de in
 instructum, si asi mai vru romi-
 ne: Elena Udrea, (mar. Pradovian)
 Nina Gonescu (m. Ion Petia) so-
 fia Doela, Jeta Gonesculu
 Brendusiu, dupa Todor Popu,
 Bijou din Gonesculu, si pe
 alle jeta de invetirane, bisla ma-
 giara. Erau mai mult in-
 structori, si mai mamele in
 era restatu in si afara de vru
 domineca se intru in institutu la
 visita pentrua ceteam multe
 materu, si de povesteam pelerin.
 Am venit pe vacatiune auzu B.
 din bodecamu capulu se vor in eu
 pe a 8a la Puta. Tati, ehin,
 vrede dupa murea lui Petia,
 vrede de administrator effu la
 stradu si era uniu cu vrechia
 mea Tuna si, si me vredeu de
 pe mine, taci mi vru catichetu
 D In 12 iuliu 1857, am iscaub curvaturu la Archi-
 deu catadrei murec, am publicat versu, vru
 nitehu Romaniciu, si mai tarziu opera murec
 din Tuncu.

si fiind în 1850 Anul Nou si numele lui, mai multi
 români ne-am dus la deputatiune de l'am *gratulat*,
 si eu am tinut cuvântul si i'am predat un vers ocasional.
 Cunoscându-ma cu acesta ocasiune, m'a luat în cancelarie,
 si am fost aci scrietoriu pâna pe toamna,
 când m'am dus pe a 7-a clasa în Timisoara.
 Aci într'un institut era si sora doamnei Stoian,
 (mai târziu maritata Iulian Ianculescu),
 si Stoian mi'a mijlocit sa fiu instructor,
 si aci mai erau române (fete): Elena Udrea
 (mar. Radulovici), Nina Ionescu (mar. Ion Petia),
 Sofia Doda, fata generalului Brândusoiu (dupa Todor Popi),
 Bijon din Caransebes si pe alte fete le învătam limba
 maghiara. Erau mai multi instructori, dar numai
 mie'mi era iertat, ca si afara de ora duminica
 sa intru în institut la visita, pentru ca ceteam
 multe materii, si le povesteam fetelor.
 Am venit pe vacantiune acasa. 'Mi bateam capul
 sa ma duc pe a 8-a la Pesta. Patrachie (Popescu, n.n.)
 carele dupa moartea lui Ratiu, venise de administrator
 episcopal la Arad, si era amic cu unchiul meu Tanasie,
 caci mi'era *catichet* ,
 În 12 mai 1851 am tinut cuvântarea
 la deschiderea catedrei române, am publicat
 versul *Spiritul Românimei*
 si mai târziu opera tradusa *Doi Toscani*.

catichetă, mergea la Pota, și fiind
 chemat la prânz la Betramu.
 În stocioni, acasă la pruncii și
 se i castiga și un instructor român
 pentru nepotul Elisandru și Eu-
 geniu și Patrichiu me recomandă
 pe mine, și apoi capeta însăși măca
 că se me trimitea la Pota. - Erau numi-
 tate din Pota până 1. Oct. 1857. Eu
 am fost în cunoștință, în am pe-
 gătita dar am ajuns în Pota în
 Pota în 2-3 Oct. și stocioni a
 fost lăsat în casa pe Popovici
 feciorul protopopului din Tria în comi-
 tatul strâmbu.
 În am creștea, Betramu stocioni
 me lăsa la examen, me pune la
 mîna că se trimitea pe tunc intra
 din nou pentru castigare pe tunc se
 prefăcea la prunci, și după aceea
 mi pune ca de comandat, nu me
 putea primi căci are dar se i dan
 în scîmă lămurită mea. - Stăpîn
 mi-am lăsat creștea în Elisandru.
 Aștea. Se acuză capeta 16 fl.
 pe tunc, și aia em trantă vîștă
 potrivită de anu. și după Popovici
 se lăsa la calare, eu fui chis-
 mat în casa la stocioni din
 prunci Elisandru și Eugeniu. -

catichetu mersese la Pesta, si fiind chemat la prânz la *betranul* Ion Mocioni, acesta'l provoca, ca sa-i *câstige* un instructor român pentru nepotii Alisandru si Eugen, si Patrichie ma recomanda pe mine, si apoi *capeta* însărcinarea ca sa'mi *tramita deloc*.-

Erau numai câteva zile pâna (la) 1 Oct. 1851.

Eu am fost încunostiintat, m'am pregatit dar am ajuns târziu în Pesta în 2-3 Oct. si Mocioni a fost luat în casa pe Popovici, feciorul protopopului din Siria în comitatul Aradului.

M'am aratat, *betranul* Mocioni ma lua la esamen, ma puse la masa ca sa scriu o petitiune catre dânsul pentru *câstigarea* postului de *prefect* la prunci, si dupa aceste'mi spuse ca deocamdata nu ma poate primi caci are, dar sa'i dau în scris locuinta mea. -Astfel mi-am luat *cortel* cu Alisandru Ratiu.

De acasa capetam 16 fl. (florini, n.n.) pe luna, si-asa am trait vreun patrar de an ,

- si dupa ce Popovici se baga la catane, eu fui chemat în casa la Mocioni lângă pruncii Alisandru si Eugen.-

Am *finit* a 8-a scoala si-am plecat cu Mocionesci la Foeni în Banat, unde m'a *cercetat* tata, si din Foeni am plecat singur la Pesta ca sa depun maturitatea, pentru ca se publicase termenul pe mijlocul lui Septembrie, în 26 Sept., 1852. Am depus'o.

Cu începutul lui Oct. 1852 m'am mutat de la Mocioni, pentru ca *betranul*, în contra vointei doamnei Catarina, (fiica sa si mama celor doi copii - Alexandru si Eugen Mocoini, n.n.) nu a lasat sa se puna cuptor în *chilia* mea, - si intrând în drepturi *capetam* de acasa 16 fl. pe luna. În 7 Aprilie 1853 am *capetat* sa fiu scrietoriu în cancelaria avocatului Daniel Nagy cu 12 fl. pe luna, mai târziu cu 15 fl. Si am fost la el pâna în 16 iulie 1855, când am *finit* anul al 3-lea din drepturi, si am plecat acasa la Lipova. -Acuma s'au *resolvat* parintii ca anul al 4-lea sa-l ascult la Viena, si în 3 Oct. 1855 am plecat la Viena de unde (m) am re'ntors în 17 iulie la Pesta, si în 30 iulie 1856 am depus aci examenul juridic, si (m) am re'ntors la Lipova.

Aci am sezut pâna în Ianuarie apoi am grabit la Pesta sa depun al 2-lea examen de stat, cel administrativ, si în 18 aprilie 1857 l'am depus.

Afluam cu dove aramene de Statu 27
 putam se intra in directoria dar
 miam resolute ca se defina doctorii
 tute de drepturi pentru ca era de
 lipsa acelor, cum voriam se tra adu
 vocati, si cu doriam se po advoaca
 in Timisova.

4 Cautam dar un avocat in Pest
 Daniel Nagy
 Gicay, ca se practica si jura doctorii sau jura
 am capatat la universitate sau jura
 si anularia in 30 fl. pe luna, si unele
 accidente. Se timpul acuta me.
 invita Donna Ecaterina elocion
 la prandiu si me invita ca se
 vine prefectu la prandiu. Cu miam con
 sultata cu amicii cum din punctu
 national me induram se primum si
 amme cu primum elocion si cu
 geniu elocion se nu arde se miam
 strairitor si se si se repartie
 rationes miam. altu dicam se
 practicum la advocat si se am grise
 si carieru advocatila. Dec miam
 resolute se nu dau si casa la
 elocion (pentrua betramen miam
 rise in '25' iunie 1854) si miam
 duru in 15 septembrie 1854 si am
 si edictu pana in septembrie 1861
 intra impetruu palatulu. 1861
 In acuta tura am repartie docto
 ractula de drepturi si in 24 iunie
 in 1861 am repartie docto
 si am capatat diploma
 doctor de drepturi.

Acuma cu doua esamene de stat puteam sa intru în diregatorie, dar m-am *resolvat* ca sa depun doctoratul de drepturi, pentru ca era de lipsa acelora, care voiau sa fie advocati, si eu doream sa fiu avocat în Timisoara.-

Cautam dara un avocat în Pesta ca sa practisez, si prin Daniel Nagy am *capetat* la cumnatul sau Samuel Giczey, loc în cancelarie cu 30 fl. pe luna si unele *accidentie*.

Pe timpul acesta ma invita doamna Ecaterina Mocioni la prânz si ma îmbie sa fiu *prefect* la prunci.

Eu m'am consultat cu amicii, care din punct de vedere national ma îndemnau sa primesc si anume ca pruncii Alisandru si Eugeniu sa nu cada pe mâna strainilor si sa'i îndeparteze de natiunea româna (s. n.), - altii ziceau sa practisesc la *advocat* si sa am grija de casieria advocatiala.

Deci m'am *resolvat* sa ma duc si în casa la Mocioni (pentru ca *betranul* murise în 25 mai 1854) si m'am dus în 15 Aprilie 1857, si'am sezut pâna în Martie 1861, într-o împrejurare favorabila.

În acest timp am depus doctoratul de drepturi, si în 21 Martie 1861 am tinut disputa si am *capetat* diploma de doctor în drepturi.

În decursul doctoratului, Constantin Ioanovici, inspector scolar, cu data din 20 Nov. 1858 ma provoaca ca sa primesc diregatoria în Timisoara si sa fiu profesor de literatura româna la gimnasiu, dar eu în 26 N. (ov.) am raspuns ca nu primesc pentru ca vreau sa depun doctoratul si sa fiu *advocat*, de alta parte am dat cuvântul Doamnei Mocioni ca voi ramâne 2 ani în casa.

În 3 Sept. 1859 am calatorit la Bucuresti.

Pe anul scolar 1860/1861 Mocionescii se mutara la Viena si eu cu dânsii, si în Martie am venit la Pesta sa depun *rigorosul* din urma.

Cumnatul David în 14 Ferb. 1861 'mi scrie la Viena ca lipovenii s'au *otarât* a ma alege de *ablegat*.

Iulian Grozescu în 28 Febr. 1981 'mi scrie ca toti lucra pentru mine, si sa vin la Lipova.

Abia *capetai* diploma si la 2 zile îmi telegrafiara lipovenii ca sa vin acasa, pentru ca vreau sa ma candideze de *ablegat* la Dieta.

Am plecat, si m'am candidat în contra lui Ioan Missici, care era *vicecomite* la *comitatul* Timisoarei.

Mai 'nainte de ce plecasem din Pesta, cerui sfatul Dlui Emanuel Gojdu care era *comitele* suprem am Caraşului şi'mi zise: „D-ta primeşte candidatura, caci e foarte frumos de a fi candidat *deloc* cum ai finit scoalele si contra unui *vicecomite* si cu atâta sa fii îndestulat, caci de ales, nu vei fi ales, pentru ca D-ta înca

3) curici puterea unui comitat, comitate
 abunante ce sunt in stare, comitate
 sunt de putere la alegere, pentru aceasta
 ti dau spate ca se nu fortiori ale
 gerea, cuie se poate indrepta
 puterea
 In 26. iunie 1861 era dintr-ale
 genii, si in presia am cuprins
 serarare si am tiernu in vintare
 Dn portogru Jura Tioram, si
 Dn George Fogarari candu erau
 partide si erau no dte inflitatu
 pentru mine in contra era pr
 micle Schiliga, si in vetate in la
 Radonku, si in a cape
 totu mai mult si catva seia per
 tida si a incut batia, cu 15
 omori omori de partide, naturala
 ce sa desina in Golea Transil
 vaniei, la catesa de la Tra
 minu, flaurie la dieta, imperatoru
 si guvern si am caru si vestiga
 tina dar comitate la o fauta o
 anu celu batut si mort
 in cativa zile deza ale
 gere veniau saferu de ge
 rat la mine si me puseu cu
 ca se redus, si se ambla
 la tura pri tura asupra domni
 lu. la me infirioru si seia
 Dn Golea si seia aceta in 15
 zile me spataru se
 dijora cu pte se referis la
 si apr me demanare de
 notarii substituti la comitate
 si se nu me candidu in Austria
 la un vint aceti, ci mi facu multe ino
 mii,

Tin deosebita si aceea ca ingrami me puseu
 ca se comodeu in vintu, la secomideu,

cunosci puterea unui *comitat*, si abusurile ce sunt în stare comitatensii sa faca la alegeri, pentru aceasta'ti dau sfat, ca sa nu fortezi alegerea, caci se poate întâmpla vr'o bataie". - În 26 Martie 1861 era ziua alegerii, - si înspre seara am *capetat*... serasada si am tinut cuvântare. - Dl. Protopop Ion Tieranu, si Dl. Georgiu Fogarasi conduceau partida si erau cu tot sufletul pentru mine, - în contra era parintele Schelgia si învatatorul Radantiu.- Misici a *capetat* majoritate(a) si catre seara partida lui a început bataia, au si omorât oameni din partida nationala, ce s'a *descri*s în *Gazeta Transilvaniei*. - La câteva zile am *tramis* plânsoare la Dieta, împaratului si *guberniului* si am cerut investigatiune, dar *comitatul* a tacut asupra celor batuti si morti. La câteva zile dupa alegere veneau satenii de pre sate la mine si ma provocau ca sa ridic stiagul si sa umblu cu sfoara prin tara asupra domnilor. Iara ma înfricosai si scrisei Dlui Gojdu totu de'ndata, si aceea ca lugosenii ma provoaca sa candidez în contra vicecomitelui *antei* Ion Faur -, iara acesta în 15 aprilie ma sfatuiesce sa las Lipova ca pot fi nefericit, si apoi ma denumesce de notarus substitutes la comitatul, tot deodata si aceea ca lugojenii ma provoaca, ca sa candidez în contra vicecomitelui *anteiu* Ion Faur, - si sa nu ma candidez în Lugojiu ca nu voi reusi, ca-mi fura multi inamici,

Carasiului, pentru ca Dr. Aurel Maniu fu ales de *ablegat*, si în 2 Iunie 1861 am depus juramântul în congregatiune. Astfel evenimentul alegerii din Lipova m'a împins pe cariera diregatoreasca.

În 16 Dec. 1861 fui denumit de viconotariu cu 600 fl.

În 26 febr. 1862 prim notar cu 900 fl. si Dl. Atanasiu Ratiu, *anteiu* vicecomite ma îndreapta în multe cause.

Din Lugosiu plecai ca sa depun censura advocatuala, si diploma din dreptul comun mi s'a dat în 19 Mai 1862, din dreptul cambial în 14 Iunie 1862.

În Oct. s'au sistemisat doua posturi de asesori la sedria comitatului si m'am dus la Dl. Teodor Serb care era comisariu regesc în Caras, ca sa ma stramute de la administratiune si sa ma denumeasca de asesor.

'Mi spuse ca a cugetat la mine, dar el crede ca e mai bine azi mâine sa ma faca protonotariu si sa-mi deschida cariera sa fiu

vicecomite etc. Eu vazând ca la administratiune nu se cam tine de convingere si lege, vazând ca administratiunea e unealta politicii, i'am raspuns ca am înclinare pentru justitie si în 1 Nov. 1862 m'a denumit de asesor cu 1000 fl.

(aici urmeaza de pe f. 35 Georgiu Popa, adnotarea autorului)

În 1867 s-a tienutu si aci am fost ales de asesor la sedria.
Cu câteva

X În 15 Oct. 1865 m'am cununat cu Anna Brote, ce separat am descris-o.

23 septembrie unui mare farsă în Timb³⁵
 siom si me rugam te recomente
 Ormai si de comite suprem
 Alunghi ca se me aleja de are
 Ion. Si in me Valeriu de
 fibron in liacova dar fiindu ca
 nu voiam le treu la administrat
 tione, au renunat si in 11 oct
 1867 Nr 23 mi sa primita re-
 signarea, si am renunat in Ingeria
 Georgiu Popa curle la tabla
 crăiea unui tondin comite suprem
 in strada si siom Popovici septem-
 brie, voiam demite se me loca
 la tabla crăiea, si ca de mi facu
 uria am renunat de secretaria in se
 ca deciziunea din 18 Dec. 1862 Nr.
 1511. mi sa spus ca sa dema-
 mita altu.

In 1868. Florin Vlado
 mi raportare ca de la Ion Fauru
 comite suprem vre se mi desluse
 una vintura frumusa, si acuta mo-
 tivu vene se me aliga de ablo-
 gatu in Varitia dar se me dau
 la densusu se facu profesione de
 deatista. Am angetat multa
 si in am revoluta in trece din
 partio nationala, de alta parte
 aveam alle ingrijii si co nu
 voiam pute eu la familia la cale
 mura cu flata de ablogu.

In acista luna se organizat un
 ala civile tribunale comitatoru in
 Orarit. Si fii stornutatu mei

saptamâni mai 'nainte fusei la Timisoara si ma rugai de vicecomitele Ormos si de comitele suprem M... ca sa ma aleaga de asesor. Ei însa ma alesera de *fibirou* în Ciacova, dar fiindca ma voiau sa trec la administratiune am *resigrat* (fil. 35) si în 11 Mai 1867, Nr. 23 mi s'a primit *resigrarea* si am ramas în Lugosiu.

Georgiu Popa (de Teius, n.n.) care era la tabla regeasca (mai târziu comite suprem în Arad) si Simion

Popovici sptemvir, voiau demult sa ma duca la tabla craiasca, si ca sa-mi faca asia, am *recurat* de secretar, însa cu decisiunea din 18 Dec. 1867, Nr. 1511 mi s'a spus ca s'a denumit altul.

În 14 Nov. 1868 Dl. Aloisiu Vlad ma împuternicesce ca Dl.

Ion Faur, comitele suprem, vrea sa-mi

deschida un viitor frumos, din acest motiv voesce sa ma aleaga de *ablegat* în Oravita, dar sa ma duc

la dânsul sa faca profesione de... Am cugetat mult si m'am *resolvat* a nu trece din partida nationala,

de alta parte aveam alte îngrijiri si ca nu voi

iesi poate cu familia la cale numai cu plata de *ablegat*.

În aceasta luna se organisa un al doilea tribunal comitatens în Oravita si fui *stramutat* aci,

33

În August 1865. am plecat
amici. Într-o Petrică la S. B. ca
se rădăcăm pe domna lui acasă, și
la Ito mare mare se vedem, Jan
fira epului Jon Păzaru pentru die
era caranseberinlu. Cu acesta marșare peu cunoscându
un suma Bruto în 2 Sept. o m
credințorii, în 15 Oct. me cunosc
un deasă, - peușo e repertu degeris
unclulu etc. Sănușu fura în
Vaslaci pentru socotele tutorale dya
mosinlu, în serie în 29. Oct 1865.
câ romani de acelu au fura o
confesiuni pentru candidare în cer
culu Măko, și me candidare re
mine de ablegat la dieta. - În
9. Noembre. me provia predu
și romani cerului se pînă în
candidatură, și se le transite pro
grame. În 15. Noembre li serie cu
primen, mai multe în motive
la, poporul romani se intră în
serie constituții și li transite
programa. Moșara a fura
în 22. Nov. În 23. Noembre
unclulu Constantin și oric
în Tancie ca romani au
protestat în contra fara religii.

În August 1865 am plecat amicul Iuliu Petricu la Sibii ca sa readucem pe doamna lui acasa, si la S-ta Maria mare sa vedem sântirea episcopului Ion Popazu (Popasu, n. n.) pentru *diecesa* (dieceza, n. n.) Caransebesului. Cu acesta ocasiune fac cunoscinta cu Anna Brote, si în 2 Sept. o *încredintez*, în 15 Oct. ma cunun cu dânsa, - precum e separat *descierea* (*Casatoria mea*, n.n.).

Unchiul At. Sandor fiind în Nadlac pentru socotelile tutorale dupa mosiutu, 'mi scrie din 29 Oct. 1865 ca românii de acolo au tinut o conferinta pentru candidare în cercul Mako, si ma candideaza pe mine de *ablegat* la Dieta. - În 9 Noembrie ma provoaca preotii si românii cercului sa primesc candidatura, si sa le *tramit* programul. În 15 Noembrie le scriu ca primesc, mai mult din motiv ca, poporul sa intre în scoala contitutiunii, si le *tramit* programa. Alegerea a fost în 22 Noembrie.

În 23 Noembrie unchiul Constantin scrie unchiului Tanasie ca românii au protestat în contra faradelegi-

34

bona ingustum, coram eu venite cu
 vocia si calpele la vta, - si se
 vntoarea. Cu datu din 24
 Nov. me vntoarea
 aligatori despre acete, si ca
 alatu Odinsky. -

In 7 mai 1867 a port aligatori in Timi-
 soara si la data in gratulati se
 telegraf si me chema de la vntoarea
 ne si av. Stefan si daniel.

Al. Mocurji in telegraf de:
 Cookvaer Belovekermig and mior alle
 litan dif muzicofum and in
 kourum. In 9 mai in mie Val. D.
 proam, amnatu men ca se primu
 In 10 mai fratele G. Mide-
 leam din Timisoara. In 12 mai
 in mie Valen in numele parin-
 tlor si se pusea filiaritate in
 Lupa ciavova.

Lui Ale. Mocurji in am scrisu apr
 ite motivela pata ce si am primita
 ca si afara se motivulu acis si pata
 era si acla ca in com. Temesiu
 magiam abuzita si en co mnam
 ion si bogat in putere, ca se
 dau si en cu pata asura motivulu
 ce in pata face, etc. Ale. Mocurji
 in episto din 29 mai
 aproba retragere mea. In 16. Nov.

lor ungurilor, care au venit cu *cocii* si calfele la vot, -
si se re'ntoarsera. Cu data din 24 Nov.

ma încunosciintara si alegatorii despre aceste
si ca s'a ales Dedinsky.

În 7 Mai 1867 a fost alegerea în Timisoara
si Dl. Ratiu ma *gratuleaza* pe telegraf si ma cheama *deloc*.
Asemenea si *advocatul* Stefan Adam.

Dl. Mocsony (Mocioni, n.n.) îmi telegrafia ...

În 9 Mai îmi scrie Val. Opreanu, cumnatul meu
ca sa primesc în 10 mai fratele I. Ardelean din Timisoara.

În 12 Mai îmi scrie Valeriu în numele parintilor
ca sa ocup *fibseriatul* din Ciacova.

Lui Ales. Mocioni i-am *descriis* apoi toate motivele
pentru ce n' am primit, caci afara de motivul aci spus
era si acela ca în com. Temesiu maghiarii abuzeaza
si eu ca român voi fi bagat în posetiune,
ca sa dau si eu cu piatra asupra natiunii
ce nu poate tace etc. Ales. Mocioni în epistola
din 29 mai 'mi aprobeaza retragerea mea.

În 16 Nov.

Candidatura în Torlent.

37

În 8. martie 1869, capete în Vărbă Seclăreș-
mure. Voiesi se pînă și candidatul no-
minal în cercul nostru Torlent. Of-
timu, respunsu grabnien. Portu van jă-
velu, Popoviciu sîr. Pusiom, pînă.
Eu am respuns: Creștindu lîpă
de candidatură, de la majoritatea alega-
torilor și intercomu naționalu și
poporului grăbde nu pînă pînă
mea și lîpă națională, pînă lîpă
di datură.

Constantin Rădulescu în 10 martie
1869. decizia cauză pînă ce e Seclăreș
un candidat național și contra lui
Alinai Vlad.

scriind președiniului Petru Petru
pînă decizia în Decizia ca' se mi ve
decură tipu starea deciziei mi
decură în data din 12 martie 1869.
Mi decurge în data a pînă se
pînă și pînă și pînă pînă pînă
Petru și Vlad și ve se
pînă obligat și Petru și dat
curat și mi ve pînă și contra lui.

Decizia din 14 martie 1869. Al-
petru me curat în Torlent. pe
aluzie. Eu respund și mi pînă
decură în 21 martie. Pe lîpă
tota curat a 3 juri curat
Vlad alba deciziei cu 425 re
voturi. Majoritatea de strîmă

Epistolă

1/

2/

Candidatura din Zorlentu

În 8 Martie 1869 *capet* în Oravita telegramele:
 Voesci sa primesci de candidat national,
 în cercul nostru Zorlentu Poftim raspuns grabnic.
 Borlovan parohul, Popoviciu înv., Puscaru preot.
 Eu am raspuns: crezând lipsa de candidati, daca majoritatea
 alegatorilor si înscrisilor nationali ai
 poporului pretinde nu pentru persoana mea,
 ci cauza nationala, primesc candidatura.
 Constantin Radulescu în 10 Martie 1869 descria
 cauza pentru ce e de lipsa un candidat national
 în contra lui Aloisiu Vlad.

Epistole.

- 1). Scriind fratelui Iuliu Petricu, jude de cerc în Resita
 ca sa-mi dea deslusiri despre starea lucrurilor
 'mi raspunde cu data de 12 martie 1869.
- 2). 'Mi descopera ca Vlad a fost regasit si parerea
 s'a format pentru Petricu, însa Vlad nu vre' sa fie
ablegat, si Petricu si'a dat cuvântul ca nu va lucra
 în contra lui.

Depesa din 14 martie 1869. Alegatorii ma cheama
 în Zorlentu pe alegere. Eu raspund ca nu pot veni.

Depesa din 21 martie. Pe lângă toata opunerea a 3 juzi
 cercuali Vlad abia reesi cu 425 de voturi.

Majoritatea de straini

- 38 Judele Petru, Căra de unde, mar
contrari. Către deinfatimare, vici
Albina. Chinez.
- 3/ Epistola lui Car. Chinez, în 30
marte dinie deurgens algeri.
- 4/ Epistola în 25 mai 1869 a lui
Pavel Chinez, cu Vladis de
de mandata pentru via f. comite
suprem, si se facu negotii noa
penta min.
- 5 Epistola lui V. Babesin din 28
Iunie 1869. prin care me
intreba in vasa se spun de
negotia si se fac ablegat, de
ce Vl. ve se fa la tabla
regien. - La am perisus cu
dictura.
- 6 Epistola lui P. Chinez din 7
Iunie 1869. in vasa si resigere
parerea de cu, cu no
se pona cu
Epistola lui Chinez din 1869 cu se pro:
din 18. Iunie 1869 in 20 lenti, pen
meru conditura in 20 lenti, pen
trua este more sperantia
remite.

Judele Petricu ,....., mari contrari.

Caderea, neînfatizarea, Albina, Chinezu.

3). Epistola lui P. Chinezu din 30 Martie descrie decurgerea alegerii.

4). Epistola din 25 Mai 1869 a lui P. Chinezu, ca Vlad depune mandatul pentruca va fi comite suprem, - si se fac pregatiri mari pentru mine.

5). Epistola lui V. Babesiu din 25 Iunie 1869 prin care ma întreba ca vreau sa depun derogatiunea si sa fiu *ablegat*, deoarece Vl. vrea sa fiu la tabla regeasca. -

Eu nu primesc candidatura.

6). Epistola lui P. Chinezu din 7 Iulie 1869 în care'si descopere parerea de rau ca nu vreau sa primesc etc.

7). Epistola lui Avram Mihuta din 18 Iulie 1869 ca sa primesc candidatura în Zorlentu, pentru ca este mare speranta de reusire.

36.

desi me negarati de comitate supras
se mi me strapanu dar mi respun-
se ca de interbulu comunu si ca
se pa puteri judicatiorei si in vras-
tra In 31 Dec. 1878 am plecat la
Oranitia. In cale in Timisoara am
urcetat pe Dlu Stefanosin Phaling
carceli am spus ca facem voina de mi-
serie din vras si primim un can-
didatura de ablegatu in comitate la
baza Timisoarei ca fiindu la Or-
anu acesta a combinate si ca
mine. Cu respundutu la conditiunam
dulu spatiu am amierca si apu
am respunsu ca nu primim. Ave-
iemerem ca Oranu me va candi-
da in contra unui nationalistu
si daga experientia mai tardia, acestu
ar p si ptra. In Oranitia am fcut la sedria
comitatena ca jure aporu, in
1. Jan 1879 facu 1 Jan. 1872
ca i vras organetura judeci,
tralom, cari regeri.
In 29 aprile 1871. murindu Dr
Demetriu Habiscanu me juse de
curatoru la bazarulu lui in acesta
calitate deveni in neplacari cu
judecatorile Petru Paphory carceli
voina se ampuce carceli la Oranu,
dala si pentru neceita am sim-
tita ca a vritu se jure stramitate
de mi. Ine am feris Dlu
ezpu In Ofensu, carceli mi a
citatu la Oranu, ma recomanda

desi ma rugasem de comitele suprem sa nu ma *strapuna*,
dar 'mi răspunse că „în interesul comun,
si ca se tin puteri judecatoresti si în Oravita”.

În 31 Dec. 1868 am plecat la Oravita.

În cale în Timisoara am *cercetat* pe Dl. Atanasiu Ratiu,
care'mi spuse ca tocma voia sa-mi scrie, daca vreau sa
primesc candidatura de *ablegat* în *comitatul* Timisoarei,
ca fiind la Ormos acesta a combinat si cu mine.

Eu raspunsul îl conditionai deloc, sfatuirea cu muiera,
si apoi am raspuns ca nu primesc. Ma temeam
ca Ormos ma va candida în contra unui nationalist
si dupa experienta mai târziu, aceasta ar fi si fost.

În Oravita am fost la sedria comitatensa ca prim asesor,
din 1 Ianuarie 1869, pâna la 1 Ianuarie 1872,
caci veni organizarea judetelor, ca si regesci.

În 29 Aprilie 1871 murind Dr. Demetriu Hatieganu
ma puse de curator la lasamântul lui, în aceasta
calitate deveni în neplaceri cu presedintele Petru Popazu
care voia sa cumpere casutia lasamentala,
si pentru acesta am simtit ca a vrut sa fiu
stramutat de aci. Însa om serios Dlui episcop
Ion Olteanu, carele m'a *estat*
la Lugosiu, m'a recomandat

recomandato lui Ieremi, președintele (39)
 lui organizației, și făcuta
 vreau se ne ducă de apăsări la
 Lugoj. Ieri era din capritu
 vreau se fie în Văratec, și apoi prin
 egale Olteanu, și Alexandru Moș
 ciu, carele pentru mine a fost
 la Măstăchir Lingaș, grădinarul
 ministrului, și demnitate în
 Drăvitea cu 1800 fl. plată se
 dău și 200 fl. pentru exelent
 și aci me eșle și aci dar
 scutit timp se dădău tribuna
 lău și am făcută prin ei se
 prin strajă la Timișoara.
 Am fost alina cu armatirele de
 sium. După ce în Kromb 1861. m-am
 trimis se șese la Sibiu unde
 sa deschis Asociațiunea literară
 Transilvană. Distincțiunea mea
 din partea Es. Soc. mitropolitului
 Bălan e deosebită de la mine
 cu acesta. Am fost de ablegat
 la Congresul bisepesc național
 din Sibiu, apoi în 1868 pentru
 în 1870. În anul din urmă am
 fost protopopul congregației
 Pentru simțul episcopului
 vansebenului în an. 1870. am fost
 alina de ablegat și revăluț
 și în perioada acesta și de proto-

recomandat lui Syeringi, presedintele organizator, si acesta a vrut sa ma duca de asesor la Lugosiu, dar iara din capricii am vrut sa fiu în Oravita, si apoi prin episcopul Olteanu, si Alexandru Mocioni, care pentru mine a fost la Melchior Lángas, presedintele ministerului, fui denumit în Oravita cu 1500 fl. plata pe an si 200 fl. pentru *cortel* , - si aci ma aflu si azi (1875, s.n.), dar în scurt timp se disolva tribunalul, si am facut pasi ca sa fiu *strapus* la Timisoara. Am fost ales cu urmatoarele ocasiuni. Lugosenii în Noembrie 1861 m'am *tramis* pe spesele lor la Sibii, când s'a deschis Asociatiunea literara transilvana, Distinctiunea mea din partea Es. Sale mitropolitului Saguna, e descrisa relatiunile mele cu acesta. Lipovenii m'au ales de *ablegat* la congresul bisericesc national din Sibii, asa în 1868, precum în 1870. În anul din urma am fost protonotariul congresului. Pentru Sinodul eparhiei Caransebesului în anul 1870 am fost ales de *ablegat* în cercul Fizeseu ? si în perioada aceasta si de proto-

notariulu sinodalu.

Am fost ales si în an. 1873 si în Sasca Montana
pentru Oravita doi ani.

În 1 Mai 187... ales de membru... reuniunii învatatorilor
alesul Lipovei,

-. în 5 protopopiate din partea reuniunii. 1870
a diecesei ca învatator,
fiindca adeseori....interesului scoalei si scrisului
învatatorilor.

Aci recapitulez despre esamene.

În 30 Iulie 1856, depus examenul indicial;

În 18 Aprilie 1857, depus examenul administrativ;

În 21 Martie 1861, am capetat diploma de doctor în
drepturi;

În 19 Mai 1862, capetat diploma de avocat
si de *cambiu*. - În oficiu am ajuns în urmatorul mod.

În 2 Iunie 1861, numit din partea de viconotar;

În 2 Ianuarie 1862, al 2-lea notar;

În 1 Martie 1862 de 1 notar la comitatul ...

In 31. Oct. 1862. sub Nr. 2778. ⁴¹ Fe-
dor Serbu comisarul regesc in carasim-
aria Annunziata de asenori la cetate ermita.
sema.

Fundura in carasim in Varitia montu-
na la infinita a 27 sept. cu
deciziunea din 18 Nov. 1868 Nr. 498.

am foste strajura in Varitia.

Venindu organizatiunea justitiei in
regica, - in decretul din 20 Dec. 1871.
Nr. 10345. am foste demnitate de

jude regesc la tribunalul din ora-
vita. ~~in~~ desin lian Iuse unde Fi-
bucalul din Varitia in decretul din
stermi 1876 Nr. 1816 am foste ste-
jura la tribunalul din Timisoara.

La tabla regica.

in decretul din 4 Dec. 1880 Nr.
3329. am foste demnitate de jude

supte (potbici) la tabla regica,
iera de decretul din 8 Oct. 1885
Nr. 2801 de jude ordinarii, (ven.
des biru) -

Alexandru de membru la academiile
din Bucuresti.

In sedinta din 13 Sept. 1877.

Am fost ales de membru correspon-
dent.

În 31 Oct. 1862 sub nr. 177 Teodor Serbu
comisar regesc în Caras m'a denumit de asesor
la sedria comitatensa.

Fiindca în Caras în Oravita Montana s'a înfiintat
a 2-a sedrie, cu decisiunea din 18 Nov.

1868, Nr. 498 am fost *strapus* în Oravita.

Venind organisatiunea justitiei ca regeasca,
- cu Decretul din 20 Dec. 1871, Nr. 10345 am
fost denumit de jude regesc la tribunalul din Oravita.

Desfiintându-se însa Tribunalul din
Oravita, cu Decretul din Mai 1876, Nr. 1816,
am fost *strapus* la Tribunalul din Timisoara.-

La tabla regeasca.

Cu Decretul din 4 Dec. 1880, Nr. 3329, am fost denumit
de jude suplinte (potbiro...) la tabla
regeasca, iara cu Decretul din 8 Oct. 1885, Nr. 2802
de jude ordinar (rendes biró).-

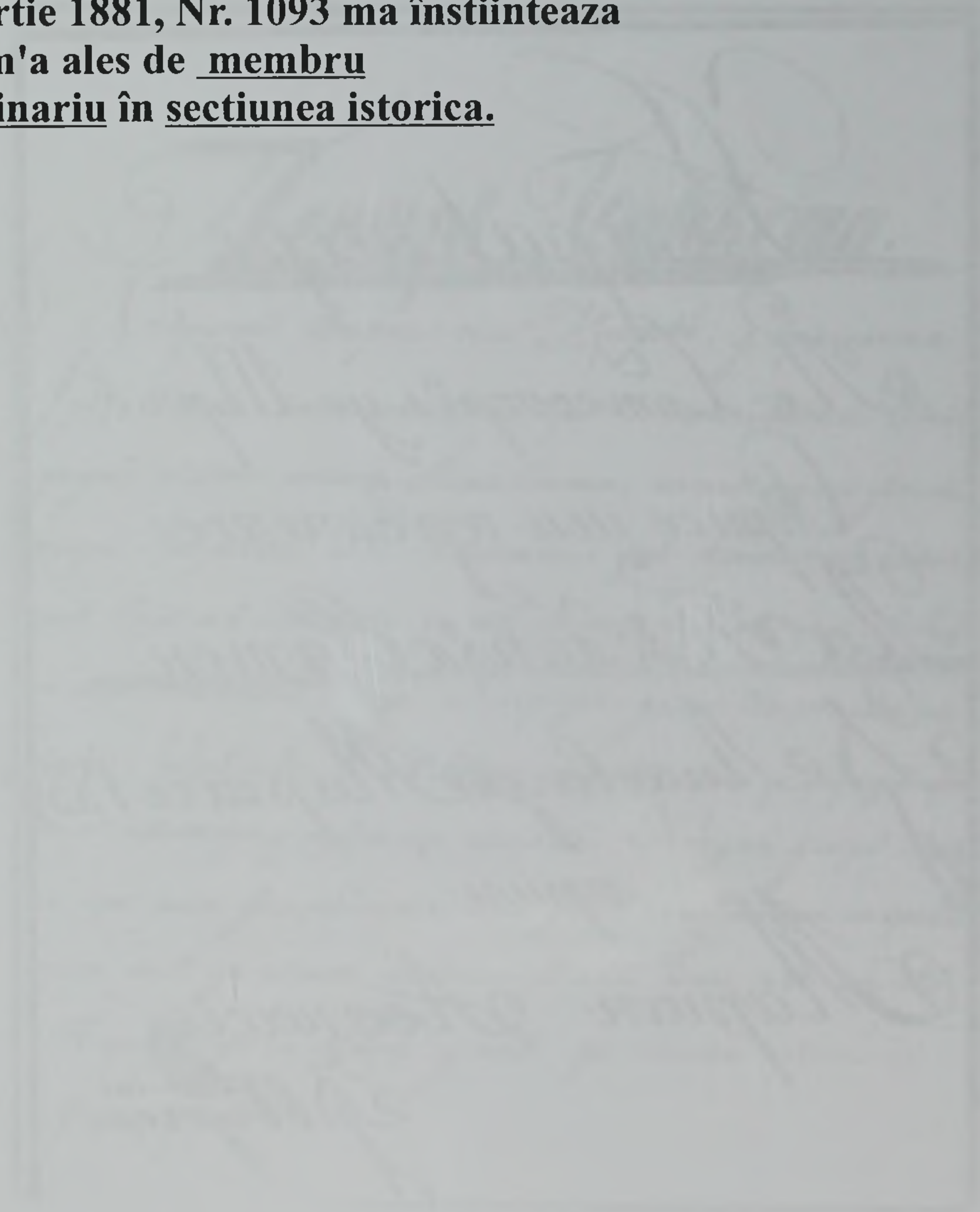
Alegerea de membru la Academia din Bucuresti.

În sedinta din 13 sept. 1877 am fost ales de membru
corespondent.

42

Academia prin scrisoarea din 28
 iunie 1881. Nr. 1093 me înștiin-
 țând că în luna următoare de membri
ordinarii în Secțiunea istoriei.

**Academia prin scrisoarea din 25
Martie 1881, Nr. 1093 ma înștiințează
ca m'a ales de membru
ordinariu în secțiunea istorică.**

Карактере

Те Сестарда де Шриб.

Криси ши арбитате.

На Писликлъ Батен

У Липовулъ Мартіе 1839

прин

Маріан Анастасіе

Губерн.

Теннисъ Вахкота.

Az igaz ember a magar
 tevékenységét nem rejtegeti, mivel senkitől sem fé-
 ment semmi rosszat nem tolekozik Betrüle-
 tet másnak nem ad, a kinek magának sintsen. Jobb a
 tisztességes háborúság, a szíves barátság nál. ~
 Az Úr Isten az embereket Felgyebbaló
 által kormányozza. A Felgyebbaló az Isten
 rendelte hogy, a rosszat kát megbüntesse, a jót,
 bontat pedig segítse, és oltalmazza. Kiki tehát
 kiser a kárat a engedelmessé legyen a Felgyebbaló
 Cöriagnak, melynek kátaalma alá van
 vetve. ~

Lippon és Martius. 1839. Marian. P.

Gott ergeht in Menschen
 und Dreyheiten. Ein Dreyheit ist von
 Gott hervorgegangen. Ein Dreyheit ist von
 und ist der frommen Dreyheit und
 stand. Jedermann sey also willig und
 untertänig der Dreyheit, und der, Gottes
 über ihn set. Gottes Liebe ist unendlich
 sie set für jeden Dreyheit einen Dreyheit
 und sollt jeder die Dreyheit, die Dreyheit
 der Dreyheit die Dreyheit Dreyheit
 Die Dreyheit ist die Dreyheit der Dreyheit
 Dreyheit, wenn sie nicht aufgezogen ist
 mit der Dreyheit.

Lissa am 18. März 1839. Maximilian Dreyheit

Tabula VII.

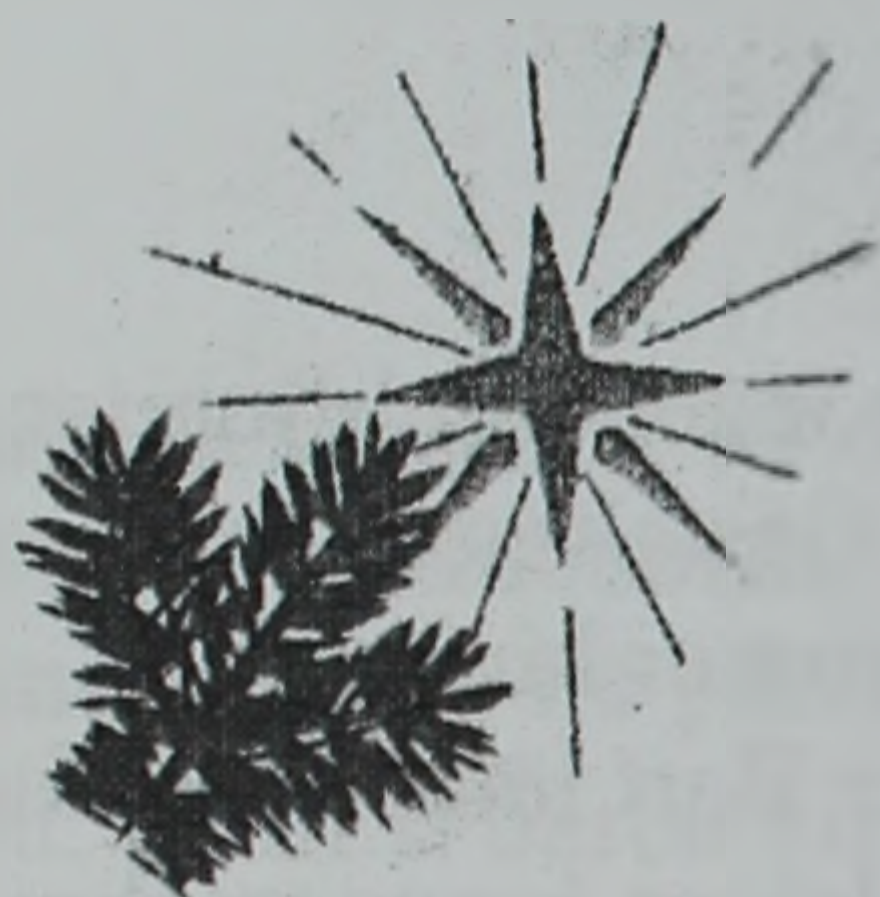
Aethiops.

Quispiam Aethiopem merkatum; putat
eum Domini, a quo emerat in Kuria, fuisse Roade
honore tinctum, et inquitum.

Laus itaque sollicita, saepe etiam perfriktu
habente ad immam katem, ut nigrum in album
mutaret.

Vehemens frictio rubrum sanguinem; non ita
candentem pellem elicit. Negro deinde et
linguenti mederi oportuit. Nilominus ater
Aethiops mansit.

Lypae, 26. Martius 1839. Marian Monasius.

4 decembrie 2008
Sibiu

Stimate domnule Nicu,

Am aflat că sunteți în concediu și mă am-
stuit cum să procedez cu documentele primite
de la vărul Ștefan. În final, m-am hotărât
să le expediez cu poșta pe adresa de acasă.
Sper să le primiți în stare bună; sunt acolo
pe care le-am răpat să le fotocopiez. Cu
fund mare.

Vă doresc dumneavoastră și familie:
„Sărbători fericite cu ocazia Nașterii domn-
măii, iar Anul Nou 2009 să vă aducă
sănătate și împliniri!”

Helena Petruș

Mein Urgroßvater Atanasius Marianescu Marian

Dr. Stefan Wachtler

Als 11-jähriger alter Mann sitze ich in meinem sonnendurchfluteten Garten und denke an meinen Urgroßvater. Seine Gestalt hat mich mein ganzes Leben lang begleitet. In meinem Schlafzimmer hing sein großes Bild. Seine weißen Haare und sein weißer Bart leuchteten fast in der Dämmerung, wenn ich aus dem Bett als kleiner Junge zu ihm aufblickte. Mit 3 Jahren hatte ich meine Mutter verloren und durch die politischen Wirren war ich nach Brasov in Transsilvanien zu meinen Großeltern Eugen und Margareta Marianescu gekommen. Schon als Kind fragte ich oft, wer der Mann auf dem Bild sei und ich erhielt immer eine schöne Geschichte über ihn. Er sei gütig gewesen und konnte alle Fragen beantworten, die man ihm stellte. Er sei immer gerecht gewesen und konnte das Gute in den Menschen erkennen. Er habe, so wie auch wir zuhause, beim Essen am Tisch rumänisch, deutsch, französisch, ungarisch und sogar Latein gesprochen. Letzteres konnte ich damals noch nicht.

Mein Großvater Eugen Marianescu hatte seine Kindheit in Budapest verbracht, da sein Vater Atanasius, weil er so gerecht war, dort zum Tafelrichter bestimmt wurde. Er sei aber jedes Jahr nach Bukarest zur Sitzung der rumänischen Akademie gereist. Dort bekam er jedes Mal ein Goldstück.

Als ich größer wurde, erzählte mein Großvater viel über seinen Vater und als er krank wurde und es mit ihm zu Ende ging, gab er mir das Universitäts-Diplom seines Vaters, auf Leder geschrieben mit großem roten Siegel und die Familiengeschichte von Atanasius' Hand geschrieben und sogar Schulhefte von ihm.

Strabunicul meu, Atanasie Marian Marienescu

Dr. Ștefan Wachtler

Ajuns la vârsta de 11 de ani, stau în gradina mea însorita și mă gândesc la strabunicul meu. Personalitatea lui mi-a vegheat lungul drum al vieții. Pe peretele din dormitor am o mare poza cu strabunicul meu. Parul și barba lui alba, straluceau parca și din întuneric, pe vremea când eram copil și-i priveam tabloul.

La vârsta de 3 ani mi-am pierdut mama iar din cauza situației politice din România am ajuns la Brașov, în Transilvania, pentru a fi aproape de bunicii mei Eugen și Margareta Marienescu. Copil mic fiind întrebam adesea cine este barbatul din tablou și de fiecare dată auzeam numai povești frumoase despre el. Cum că ar fi fost un om de o bunătate deosebită, răspundea politicos la toate întrebările ce i se puneau. Un om corect și capabil să recunoască binele în oameni. La masă, în familie, se vorbea-precum vorbeam și noi în timpul mesei-româna, germana, franceza, maghiara și chiar latina. Aceasta din urmă, latina, nu o cunosteam pe atunci.

Bunicul meu Eugen Marienescu și-a petrecut copilăria în Budapesta deoarece tatăl lui și strabunicul meu Atanasie, fiind un om al dreptății a fost numit judecător și astfel s-a stabilit la Budapesta. Dar în fiecare an călătorea spre București la sesiunile Academiei Române. Acolo primea de fiecare dată o bucată de aur.

Când am crescut mai mare, bunicul meu îmi povestea atât de mult despre tatăl său iar atunci când s-a îmbolnavit, pe patul de moare mi-a dat diplomele universitare ale tatălui său, care erau scrise pe pergamente din piele cu un sigiliu roșu mare pe ele și totodată mi-a înmănat istoria familiei scrisă chiar de mână lui Atanasie Marian Marienescu cât și caietele lui de școală.

1949 verließ ich Rumänien, um in Tübingen in Deutschland Medizin zu studieren. Später kam ich nach Heidelberg, arbeitete über ein Jahr in den USA in Philadelphia, kam zurück nach Stuttgart in Deutschland und wurde leitender Arzt im Krankenhaus in Wipperfürth. Immer und überall hatte ich die Dokumente meines Urgroßvaters bei mir. Auch jetzt verwahre ich sie in meinem Schrank neben meinen Lieblingsdichtern Alecsandri, Cosbuc, S.O. Josif, Creanga, Eminescu. Manchmal denke ich an die Zeit zurück, als ich noch in Transsilvanien lebte. Seit meinem Baccalaureat in Brasov habe ich keine Gelegenheit mehr gehabt, rumänisch zu sprechen und so sind meine Sätze holprig. Aber die Liebe zu der Sprache und zu meinen Vorfahren ist rein geblieben und lebt auch heute noch in meinem Herzen.

În 1949 am plecat din România pentru a studia medicina în Tübingen în Germania. Mai târziu am ajuns la Heidelberg, am petrecut peste un an în Statele Unite, în Philadelphia, am revenit la Stuttgart în Germania, unde am fost numit medic șef la spitalul din Wipperfürth. Mereu și pretutindeni purtam cu mine documentele și manuscrisele străbunicului meu. Chiar și acum le păstrez la loc de onoare în dulapul meu alături de poezii și scriitorii mei preferați: Alecsandri, Coșbuc, a se vedea mai sus Iosif, Creangă, Eminescu. Uneori mă gândesc la zilele când încă eram în Transilvania. De la bacalaureatul meu de la Brașov nu am mai avut ocazia să vorbesc limba română, iar din această cauză îmi cade greu să mă exprim în limba română. Dar dragostea pentru Limba română și pentru strămoșii mei a rămas pură și trăiește și astăzi în inima mea.

Traducerea: Horia-Dacian Nicoară

*12 Octombrie 2010, Sibiu, Str. Tipografilor, nr. 22
Dezvelirea plăcii memoriale*

*Din timpul Simpozionului dedicat lui Atanasie Marian Marienescu
organizat de Biblioteca Județeană Astra Sibiu*

*Interiorul casei din Sibiu,
în care a locuit în ultimii ani de viață
acad. Atanasie Marian Marienescu*

Melania Petrișor
strănepoata academicianului A. T. Marienescu

La mormântul lui A. T. Marienscu

G L O S A R

- ablegat* = deputat.
animă = inimă.
anteia = întâia.
betrane = bătrâne.
capetat = primit.
câştige = obţină.
catihet = profesor de religie.
cercetat = vizitat.
chilie = locuinţă.
coleră = holeră.
cocie = trăsură, şaretă.
comitatul = judeţul.
comite = supraveghetor al administraţiei, azi prefect.
condolează = a transmite condoleanţe.
condiţiuni = ocupaţii.
cortel = gazdă.
deht = foarte.
deloc = imediat.
depeşă = telegramă.
desvelit = descris.
diecesă (dieceză) = eparhie, episcopie.
duchian = negoţ, prăvălie.
escus = scuzare.
fibrion = funcţie în administraţie
finit = terminat.
gratulat = felicitat.

gubar = confecționar de șube, sumane, țundre.

guberniu = guvern.

hajausi = locuințe

iosag = păsări și animale din gospodărie

încredința = a spovedi

Lugoșiu = Lugoj.

măiestrie = meserie.

nestajnic = năstrujnic.

ocave(le) = unitate de măsură.

otărât = hotărât.

pleu = tinichea, tablă.

prejuntură = ocazie.

prefect = instructor, pedagog.

prenumera = abona.

rabiat = furios, turbat.

recurat = cerut.

resigrat = renunțat.

resolvat = hotărât.

rigorosul = examenul.

speculațiune = afacere.

spesat = cheltuit.

străpune = a muta.

tramită = trimiță.

tracte = tratate.

vipt = hrană.

1. Ion Marianu

Ion s'a nascut in 24. Sept. 1804, in
tunci boscato.

Invechandu la scola romanesca
in digora l sub invetatoriu la
sramu tatau seu a vrutu se la
de apatoriu lunga sine in se Ion a
gita la ibad la scola si amme
unulu carde era in speculatiune
morsu Vicen si secula si a priu
seu si cri. Scola s'a priu
si la bagatu si a 3^a clasa
mala si unde a invetatu nemtu
si daga testimoniu si se afla
in scrierile familiare, a invetati
bine.

In amba vitorii mii. Nam un
seu lapatu tatatu seu la scola
trucu tinandu ascunde mai mule
cu comnatu la seu Om gras
trebuitu unu socotari si Om
gras si a pagaditu lui Ion
si pra si lui parte din vobitulu
mii m-ia tatatu sub acuta
mimica si daga tutamentu a
minteritoriu casu ori lare neanu
dipart. Ion a munitu cu castigo cum
scuitie ca munitu se se
mii la castile romanesca, se se
Tijoniu la mii si jura la 1824
era fescumnatu la Garetu Trans
vanti si trasa in preluia
invetatu Nictu Boerescu,